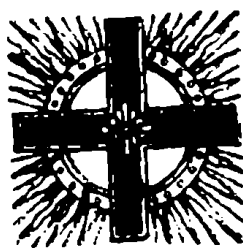

VZHŮRU SRDCE

DUCHOVNÍ VŮDCE KATOLICKÉ
MLÁDEŽE

Napsal
JOSEF HRONEK

L. P. 1934.

VYDALO NAKLADATELSTVÍ
KROPÁČ & KUCHARSKÝ, PRAHA

Vezměte jho mé na sebe a učte se ode
mne, neboť jsem tichý a pokorný srd-
cem; a naleznete pokoj duším svým."

Mat. 11, 29.

Nihil obstat.

Mons. Dr. O. Stanovský,
ensor.

Imprimatur.

Pragae die 18. Julii 1934.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis.

N. 8621.

Tiskl Československý Kompas v Praze-Smíchově.

V Z H Ů R U S R D C E!

V tomto životě nemáš žádného důležitějšího úkolu, nežli milovat Boha a pracovat o svém spasení. Vždyť proto jsme přišli na svět, abychom ve všem jednání Boha milovali a jemu se líbili. Pracovat o svém spasení věrným sloužením Pánu Bohu, to je jediné zaměstnání, které nám má ležet na srdci. Kdo nežije pro Boha, nezasluhuje, aby vůbec žil. Co by ti prospělo, byť bys celý svět získal, život věčný však ztratil? Musíš míti náboženství, to jest odevzdati musíš sama sebe Bohu. »Nepatříš sobě — praví sv. Augustin — náležíš zcela Bohu, který ti dal všechno, co je na tobě a v tobě! Odkud tedy, že se jen jemu nevěnuješ?« Z úst Spasitelových jsme slyšeli, že počet vyvolených, u srovnání se vším lidstvem, je malý, že cesta k nebi je úzká, že je málo těch, kteří ji nalézají a ještě méně těch, kdož po ní jdou; proti tomu, že cesta k zahynutí je prostranná a počet těch, kdož po ní jdou, že je veliký a že většina jich zahyne. Přičiň se ze vší síly své, abys zajistil sobě spasení. Vzhůru srdce! Pozdvihni své srdce k Bohu, od-

vrať mysl svou ode všeho časového, pomíjejícího a pozemského, hledej jen věci, »kteréž sŕchu jsou«, »kdež Kristus je sedě na pravici Boží« (Kol. 3, 1). V tomto smyslu nabízí se ti přítomná knížka za vůdce a rádce. Vezmi a čti!

D E N

RÁNO vstávej pokud možno v určitou hodinu a vždy ji dodržuj, i když se ti nechce. Jakmile se ráno probudíš, požehnej se sv. křížem a ihned vstaň s lůžka; první myšlenka tvá buď na Boha. Umyj se, rychle se oblékni a konej nábožně ranní modlitbu.

Ve jménu Otce i Syna, i Ducha Svatého. Amen. Bože můj! Před Tebou na kolena padám a Tobě se klaním. V Tebe věřím, v Tebe jediné doufám, Tebe miluji z celého srdce svého nade všecko. Děkuji Tobě, že Jsi mne i této noci milostivě opatroval, račiž mne po celý den ode všeho neštěstí a zvláště hříchu dobrotitivě chrániti.

Požehnej práci mé i mým milým rodičům, všem příbuzným, přátelům a dobrodincům.

Svatý anděle strážce, svatý patrone můj, stůj při mně ve všech nebezpečnostvích a potřebách. Amen.

Otče náš. Zdrávas. Věřím v Boha. Sláva Otci.

V POLEDNE pomodli se Anděl Páně (v době velikonoční Královno nebes). Před jídlem řekni:

Oči všech doufají v Tebe, Hospodine, a Ty jim dáváš pokrm v čas příhodný; otvíráš ruku svou a naplňuješ všelikého živočicha požehnáním.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Požehnej, Hospodine, nás i tyto dary své, které ze štědroty Tvé přijímáme. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Po jídle:

Děkujeme Tobě, všemohoucí Bože, za všechna dobrodiní Tvá. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

Otče náš. Zdrávas, Maria.

Račiž životem věčným odplatiti, Hospodine, všem, kteří nám dobře činí pro jméno Tvé. Amen.

MEZI DNEM. Před vyučováním popros vroucí modlitbou o pomoc Ducha Sv.:

Přiď, Svatý Duše! Naplň srdce svých věřících a zapal v nich oheň lásky své.

Ó Bože, který Jsi srdce věřících Duchem Svatým osvětil a poučil, dejž nám, abychom v témž Duchu právě smýšleli a z jeho útěchy vždycky se radovali. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš. Zdrávas.

Po vyučování nezapomeň Pánu Bohu poděkovati:

Bože, jehož milosrdenství nekonečné a jehož dobrota nesmírná jest, děkujeme Tobě za všechno poučení, kterého se nám dostalo milostí Tvou. Nedopuť, prosíme, abychom na pravdy svaté víry zapomínali, ale dej, bychom podle nich věrně živi byli a odplaty věčné dosáhli. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš. Zdrávas.

Před jakoukoli prací:

Činy naše, prosíme Tě, ó Pane, vnuknutím Tvým předcházej a pomocí přispěj dokonati, aby všechna naše řeč a práce od Tebe vždycky začínala a skrze

Tebe začatá, dokonána byla. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

V. Boží pomoc zůstávejž vždy s námi.
R. Amen.

Pod ochranu Tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko; prosbami našimi nezhrdej v potřebách našich, ale ode všeho nebezpečení vysvobod' nás vždycky, ó slavná a požehnaná Panno Maria, paní naše, prostřednice naše, orodovnice naše; se Synem svým nás smiř, Synu svému nás poroučej. Synu svému nás obětuj!

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko.

R. Abychom hodni byli zaslíbení Kristových.

Milost svou prosíme, Pane, rač v myslí naše vlíti, bychom, kteří jsme andělem zvěstujícím vtělení Krista, Syna Tvého, poznali, skrze umučení jeho a kříž k slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

V. Oroduj za nás, svatý Josefe.

R. Abychom hodni byli zaslíbení Kristových.

Prosíme Tě, ó Pane, by nám pro zásluhy a na přímlovu ženicha Tvé nejsvě-

tější Rodičky uděleno bylo, čeho pro svou nedostatečnost sami dosáhnouti nemůžeme. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Zdrávas, Královno, matko milosrdenství! Živote, sladkosti a naděje naše, buď zdráva! K Tobě voláme, vyhnaní synové Evy; k Tobě vzdycháme, lka-
jící a plačící v tomto slzavém údolí. I protož, orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči, a Ježíše, kterýž jest požehnaný plod života Tvého, nám po tomto putování ukaž, ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria.

M o d l e m e s e: Všemohoucí, věčný Bože, který jsi tělo a duši přeslavné Panny a matky Marie spolupůsobením Ducha Svatého tak připraviti ráčil, aby důstojným příbytkem Syna Tvého státi se zasloužila, dejž, abychom, z její památky se radujíce, milostivou její přimluvou ode všeho nastávajícího zlého i od věčné smrti vysvobozeni byli. Skrze téhož Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

P o m n i, ó nejdobrotivější Panno Maria, že od věků není slýcháno, bys koho byla opustila, kdo pod ochranu

Tvou se utíkal aneb o pomoc Tě vzýval, anebo za přímluvu Tě žádal. Důvěrou touto jsa posilněn, k Tobě, Panno panen a matko, spěchám, k Tobě přicházím a jako lkající hříšník stojím před Tebou. Ó Matko Slova, slovy mými nepohrdej, nýbrž milostivě slyš a vyslyš mne. Amen.

VEČER jako jsi modlitbou den počal, modlitbou jej ukonči! Jsi-li unaven, vykonej raději modlitbu kratší, ale nábožně. Raději jdi dříve spat a ráno časněji vstaň.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Pane a Bože můj! Před Tebou na kolena padám a Tobě se klaním. Děkuji Tobě za všechna dobrodiní, která Jsi mi také dnes prokázal na těle i na duši.

Zpytuj krátce svědomí: Přemýšlej, jak jsi konal svoje povinnosti, modlitby a práce; jak jsi se choval k rodičům, učitelům, sourozencům, spolužákům a k bližnímu vůbec.

Bože, můj přelaskavý Otče! Všech hříchů srdečně lituji, protože jsem za ně spravedlivého trestu zasloužil a Tebe, předobrotivý Otče, urazil. Chci se s pomocí milosti Boží polepšiti a nikdy už nehřešiti.

Ochraňuj mne této noci! V ruce Tvé,
ó Bože, poroučím tělo své i duši svou.
V ochranu Tvou poroučím též svoje rodiče,
bratry a sestry, příbuzné a dobrodince.

Otče náš. Zdrávas. Věřím v Boha.
Anděle Boží.

*

Den za dnem běží a opět nový týden,
který nedělí začíná:

Slavně, zvučně v šíř i v dáli
slyš! — zní zvony kostelní
přes pole a lesy, skály
v svaté ticho nedělní — — —
— — — a to srdce neodolá
musí s nimi v nebesa.
Vzhůru, vzhůru letí, náhle
svatou jato zbožností
tam k té výši neobsáhlé
až ke branám věčnosti.

(J. Sládek: Zvony nedělní.)

T Ý D E N

Neděle je den Páně. Jest přikázáno jej světiti mší svatou, modlitbou a svátečním klidem! Dovoleny jsou pouze práce potřebné, ke cti a slávě Boží a z lásky k bližnímu. V neděli se koná též kázání, o účastenství na něm platí slovo Písma sv.: »Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší« (Jan 8, 47). Podle možnosti jdi i na odpolední služby Boží.

Ve všední dny nejsi povinen býti přítomen mši svaté, ale můžeš-li, neopomeň tak. Jednotlivé dny v týdnu věnuj zvláštní připomínce: neděle patří Největější Trojici, pondělí na počest sv. andělů Strážných, úterý za zemřelé, středa k poctě sv. Josefa, patrona šťastné smrti, čtvrtek poctě Největější svátosti Oltářní, pátek k poctě přehořkého umučení Pána Ježíše a zároveň též k poctě jeho, největějšího Srdce; je to

den pro nás kající, proto Církev svatá zapovídá v pátek požívání masa. Sobota je zasvěcena ke cti nejblahoslavenější Rodičky Boží, Panny Marie.

V chrámě.

V e j d a do chrámu, pokrop se svěcenou vodou a pokloň se Nejsvětější svátosti:

Pochválena a pozdravena budiž Nejsvětější svátost oltářní: od tohoto času až na věky. Amen.

Ó Bože, chci v svatém chrámu Tvém vroucně a nábožně pobýti, abych se stal hodným milosti Tvé. Amen.

Pamatuj, že jsi na místě Božím, proto podle toho se též chovej.

Při odchodu z chrámu opět se pokloň Nejsv. svátosti a rci:

Pochválena . . .

Ó Bože, provázej mne milostí svou po všech cestách života mého. Amen.

Oběť mše svaté.

Mše sv. jest ustavičná oběť Nového zákona, ve kteréž se Ježíš Kristus pod způsoby chleba a vína Otci svému nebeskému nekrvavým způsobem obětuje.

Mezi obětí mše svaté a obětí na kříži není podstatného rozdílu, týž Kristus se obětuje, jen způsob obětování je rozdílný, při mši svaté krev jeho se neprolévá, Kristus již netrpí a neumírá. Mše svatá není tedy pouhý obřad, nebo jen památka na krvavou oběť Páně na kříži, nýbrž pravá a skutečná oběť.

Smrt a oběť Kristova je při mši sv. vyjádřena odděleným proměňováním chleba a vína.

Slovo »mše« vzniklo z latinského missa. Za starých dob se říkalo dvakrát nahlas: »Ite, missa est«, t. j. jděte, jest propuštění. Před obětováním znamenalo, že čekatelé křtu (katechumeni) mají odejít; po mši, že bohoslužba je ukončena. Slovo missa, t. j. propuštění, zůstalo pak na označení mše sv.

Po prvé přinesena byla oběť mše svaté Kristem při poslední večeři, když proměnil chléb a víno v Tělo a Krev Svou, a když poručil apoštolům, aby tak činili na jeho památku. Mše sv. se konala vždy v církvi katolické. Kde není mše sv., tam není pravé víry Kristovy, neboť tam chybí to nejdůležitější a nejvznešenější.

Při poslední večeři četl Pán Ježíš s apoštoly ze sv. Písma Starého Zákona a konal různé obřady.

Při mši sv., kterou slouží biskupové a kněží, nástupci to sv. apoštolů, činí totéž, co činil Pán Ježíš při poslední večeři:

1. Čtou částky z Písma sv. Nového Zákona (*evangelium*, povstaň a žehnej se sv. křížem),

2. připravují k oběti chléb a víno (*obětování* — končí část mše, která slove »mší katechumenů«, až do tohoto okamžiku byli přítomni katechumeni, t. j., kteří se připravovali na přijetí křtu sv.; a začíná »mše věřících«),

3. proměňují týmiž slovy Kristovými chléb a víno v Tělo a Krev Páně (*proměňování*),

4. přijímají Tělo a Krev Páně od kněze a dávají věřícím požívatí pod způsobou chleba (*přijímání*).

To jsou čtyři hlavní částky mše sv. K nim přidala sv. Církev již hned za prvních věků krásné obřady. Mešní kniha v nynější své podobě upravena za papeže sv. Pia V. a v poslední době za Pia X.

Pobožnost mešní.

Když kněz, oděn bohoslužebnými rouchy, přistoupil k oltáři, aby přinesl Bohu nejsvětější oběť a skloněn před oltářem, modlí se *stupňové modlitby*, vyznej pokorně před Bohem svou vinu a pros o milosrdenství a odpuštění.

Při evangeliu povstaň, požehnej se sv. křížem a ukaž takto veřejně, že jsi odhodlán svou katolickou víru v srdci zachovati a slovem i skutkem vyznávat.

Při obětování vlož všechny svoje tužby a práce na obětní miskou, zlatou patenu, kterou kněz v ruku drží a svá utrpení a bolest vnoř v obětní kalich, aby všechno to ti prospělo k spáse pro život věčný.

Před proměňováním modli se s knězem za sv. Otce, svého biskupa, živé příbuzné a přátele, modli se, aby dni života tvého pokojně plynuly a jednou bys k zástupu vyvolených Božích připojen byl.

Proměňování jest nejsvětější úkon. Kněz zastupuje Krista, jedná z moci Kristem mu dané. Pronáší božská slova, jimiž se proměňuje chléb a víno v Tělo

a Krev Kristovu. Pokloň se na kolenou Spasiteli nyní na oltáři přítomnému. Když *kněz pozdvihuje* nejsvětější Tělo Páně, bij se pokorně v prsa a říkej: »Pozdraveno budiž, pravé Tělo Ježíše Krista, které za mne na kříži obětováno bylo. V nejhlubší pokoře klaním se Tobě.« Při pozdvihování nejsv. Krve Páně bij se opět v prsa a říkej: »Pozdravena budiž přesvatá Krví Ježíše Krista, která za mne na kříži prolita byla. V nejhlubší pokoře klaním se Tobě.«

Po proměňování modli se za své zemřelé příbuzné a přátele a za duše v očistci. Z oběti mše svaté dostává se jim v očistcových mukách hojných milostí a požehnání: Odpočinutí věčné dejž jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí. Amen.

Když se kněz rozepjatýma rukama modlí *Otčenáš*, čin také ty s ním a nábožně říkej:

Otče náš, jenž jsi na nebesích.

Posvět' se jméno Tvé.

Přijď' království Tvé.

Bud' vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny.
Jakož i my odpouštíme našim vinníkům.
A neuvod' nás v pokušení.
Ale zbav nás od zlého. — Amen.

Blíží se již sv. přijímání. Bij se třikrát v prsa a modli se: Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje. Vzbud' žal a lítost a touhu po sv. přijímání, abys takto aspoň duchovně vykonal sv. přijímání.

Při sv. přijímání bij se v prsa a říkej třikráte s knězem pokorná slova věřícího setníka kafarnaumského:

»Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.« Pak přidej ještě: Můj Ježíši! Srdce mé touží po Tobě. Přijď, ó můj Ježíši, a neprodlévej!

Na konci mše sv. pros Pána Ježíše, aby rukou kněze požehnal tobě a tvé práci, požehnal a zachoval rodiče tvé, bratry a sestry, přátele a učitele. Mše svatá končí posledním evangeliem. Povstaň, požehnej se křížem na čele, na

ústech a na prsou a obnov předsevzetí,
že slovem i skutkem, celým svým živo-
tem se ukážeš vždy jako věrný vyznavač
Ježíše Krista.

M Ě S Í C

První křesťané denně, obzvláště o nedělích přijímali Tělo Páně. Ponenáhlu však tato horlivost ochabla. Proto roku 1215 na 12. všeobecném sněmu církevním stanoveno, aby každý katolický křesťan, když nabyl rozumu přistoupil aspoň jednou v roce k sv. přijímání a to v době velikonoční. K svatému přijímání nutno se dobře připravit. Již sv. Pavel kárá Korintské, že přicházejí ke stolu Páně bez přípravy: »Zkusiž však každý sám sebe a tak z toho chleba jez a z kalicha pij, neboť kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, poněvadž nerozeznává těla Páně.« (I. Kor. 11, 28—29.) Proto je třeba náležité přípravy.

Příprava k svaté zpovědi.

Pokání je svátost, ve které kněz jménem Božím hříšníkovi odpouští hříchy po křtu svatém spáchané. Svátost tato jest v církvi katolické od počátku.

Chce-li kdo přijíti do nebe, musí míti posvěcující milost Boží na křtu sv. Posvěcující milost Boží duši posvěcuje a Bohu milou činí; činí nás syny Božími a dědici království nebeského. Zůstává v duši člověka tak dlouho, dokud se smrtelného hříchu nedopustí.

Hřích jest vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího. Hřích je veliký nevděk vůči Pánu Bohu. Všechny hříchy nejsou stejně veliké; jsouť hříchy těžké nebo smrtelné, a hříchy lehké nebo všední. Těžce hříšným může býti nejenom skutek, ale i myšlenka, při níž se někdo dobrovolně zdržuje a chová zlou žádost.

Ježíš Kristus dal moc, hříchy odpouštěti, apoštolům a jejich nástupcům, biskupům a kněžím slovy: »Přijměte Ducha Svatého: kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim; a kterýmž zadržíte, zadržány jsou.« (Jan 20, 21.)

K hodnému přijetí svátosti pokání náleží pět částek: 1. zpytování svědomí, 2. lítost, 3. opravdové předsevzetí, 4. zpověď, 5. dostiučinění.

Dříve než začneš svědomí zpytovat, vzývej Ducha Svatého o pomoc:

Přiď, Duchu Svatý, a pomoz mi, abych hříchy své náležitě poznal, srdečně jich litoval, upřímně se z nich vyzpovídal a opravdově se polepšil. Otče náš.

Svědomí zpytuješ, když vážně přemýšlíš, kterých hříchů jsi se dopustil.

Čiň tak podle desatera Božích přikázání, patera církevních přikázání a podle sedmera hlavních hříchů.

Hlavní hříchy jsou: pýcha, lakomství, smilstvo, závist, nestřídmost, hněv, lenost.

Zpytování svědomí. Rozpomeň se při desateru:

Rozpomeň se:

při 1. přikázání na *modlitby*: zanedbával jsem dlouhou dobu modlitby; modlil jsem se nepobožně; četl jsem a poslouchal řeči protináboženské, věci

pověřivé konal; styděl se svou víru vy-
znati?;

při 2. na *svatá jména*: vyslovoval
jsem svatá jména nadarmo; ve hněvu;
klel jsem?;

při 3. na *neděle a svátky*: zanedbá-
val jsem v neděli a ve svátek vlastní vi-
nou mši svatou; přišel jsem na mši sv.
schválně pozdě; choval jsem se v ko-
stele nepobožně?;

při 4. na *rodiče, jejich zástupce a
představené*: byl jsem k rodičům a
představeným vzdorovitý, hrubý a ne-
poslušný, o nich neuctivě mluvil; po-
smíval jsem se mrzáčkům, starým li-
dem?;

při 5. na *lásku k bližnímu*: škodil
jsem si na zdraví; bil jsem jiné děti,
nadával jsem jim; sváděl jsem jiné
k hříchu; žil jsem s jinými v nepřátel-
ství?;

při 6. a 9. na *čistotu a stydlivost*:
na neslušné věci dobrovolně jsem si
myslil, je poslouchal a na ně se díval —
mluvil, zpíval, maloval — činil (sám
nebo s jinými?);

při 7. a 10. na *cizí majetek*: bral
jsem rodičům věci k jídlu, peníze; vzal

jsem jinému . . . co a kolik? našel jsem (co to bylo?); vypůjčil jsem si a nevrátil; poškozoval jsem cizí majetek, chtěl jsem něco ukrásti; podváděl jsem?;

při 8. na *pravdomluvnost a dobré jméno*: lhal jsem, přetvařoval jsem se; nadával jsem jiným; chyby o jiných jsem si vymýšlel; roznášel jsem chyby jiných; pomlouval jsem je; podezříval; křivě svědčil, přísahal?

Při církevních příkázáních:

Mše sv.: vynechal jsem svévolně mši sv. v neděli a zasvěcený svátek?;

Půst: jedl jsem maso, když byl půst; nebyl jsme v čase velikonočním u stolu Páně; v době postní tancoval?;

Při hlavních hříších se rozpomeň: byl jsem pyšný, marnivý, chlubitivý, lakomý, závistivý a škodolibý, nestřídmý, mlsný, hněvivý, zlostný, lenivý v modlitbě, v učení?

Máš-li o něčem pochybnost, svěř se zpovědníku.

Taž se sebe sama: který je tvůj obyčejný hřích, jehož se nejčastěji dopouštíš?

V čem se musím polepšiti do příští svaté zpovědi?

Nač musím dáti zvláště pozor?

U těžkých hříchů musíš zvláště se rozpomínati na to, jak často (kolikrát) jsi se jich dopustil.

Lítost jest nejpotřebnější a nejdůležitější částka při svátosti pokání, protože bez lítosti žádný hřích nemůže býti odpuštěn.

Lítost jest bolest a ošklivost duše nad spáchanými hříchy. Nestačí pouze ústy lítost vyznati, ale jest nezbytně nutno, aby ze srdce zkroušeného vycházela.

Opravdové předsevzetí jest upřímná vůle, život svůj polepšiti a nikdy už nehřešiti.

Zpověď je zkroušené vyznání spáchaných hříchů zpovědníkovi.

Nezpovídá-li se někdo vlastní vinou z některého těžkého hříchu, zpovídá se neplatně a dopouští se nového hříchu.

Kdo zapomněl z některého těžkého hříchu se vyzpovídati, musí se z něho v nejbližší zpovědi vyznati.

Zpověď vykonávej tak, že poklekneš ve zpovědnici, učiníš kříž a říkáš:

»Prosím za svaté požehnání. † Zpovídám se Bohu všemohoucímu a vám, otče duchovní, který jste na místě Božím, že jsem od své poslední zpovědi, kterou jsem vykonal před... (kdy?), těchto hříchů se dopustil.«

Nyní vyznej své hříchy pokorně, upřímně, úplně a rci:

»Bože můj! Těchto a všech svých hříchů srdečně lituji, protože jsem jimi Boha rozhněval a za to spravedlivého trestu zasloužil. Chci se s milostí Boží polepšiti a nikdy již nehřešiti. Prosím vás, otče duchovní, za spasitelné pokání a kněžské rozhřešení.«

Nyní dávej bedlivý pozor na slova zpovědníková, co ti radí, před čím tě varuje, jaké pokání ti ukládá. Při tom odpovídej upřímně k otázkám, které ti snad položí. Při udílení rozhřešení vzbud' ještě jednou dokonalou lítost a poznamenej se sv. křížem.

Odcházej ze zpovědnice, polib knězi kříž na štole. Štola je odznakem jeho moci kněžské, kterou má od Spasitele, jenž i tobě praví, jako kdysi kající Magdaleně: »Jdi a nehřeš více, aby se ti snad něco horšího nepříhodilo.« (Jan 5, 14.) Proto bij se v prsa a rci: »Bože, buď milostiv mně hříšnému!«

Dostiučinění vykonej ihned a rádně a přidej ještě dobrovolně jiné modlitby.

Modlitba po sv. zpovědi.

Pokoj Tvůj, ó Pane, jehož svět dáti a vzíti nemůže, zavítal již do duše mé! Sladší než odpočinek znavenému poutníku — jest duši mé klidné svědomí. Tys mi ústy svého kněze hříchů odpustil. Očištěn klečím nyní před Tebou, ó Bože, a bez bázně se mohu počítati k šťastným dětem Tvým. Ó, přijmi za to dík můj vřelý, přijmi mou dobrou vůli, přijmi knězem mi uložené pokání, jež jsem právě vykonal a čeho se při tom upřímné mé snaze nedostávalo, račiž nahraditi ze svého převelikého milosrdenství a lásky. Pevně si umiňuji, že již nikdy nechci hřešiti, požehnej, ó Bože, tomuto mému úmyslu. Bud' se mnou, ó Pane, od této chvíle vždy, a podporuj mou slabost silou svou, bud' se mnou zvláště tehdy, když pokušením se v duši připozdívá a ona cestu pravou opouští a tak od Tebe se odvrací, bud' se mnou, ó Pane, ve všem, vždy a všude, aby mi dopráno bylo jednou radostné s Tebou shledání!

Obnovení slibu křestního.

Ó Bože, Otče, Synu i Duše Svatý! —
Já, dítko Tvé, — v pokoře kle-
kám — před božskou velebností Tvou —
a klaním se Tobě v úctě nejhlubší. —
Děkuji Tobě z celého srdce — za všechna
dobrodiní, — která jsi mně prokázal;
— zvláště pak Tobě děkuji za milost
křtu svatého. — Ačkoli jsem při křtu
svém nevěděl, — jakou to svatou úmlu-
vu — Ty se mnou činíš a já s Tebou: —
obnovuji nyní přece — dobrovolně a
s vroucími díky — tuto svatou úmluvu
— a chci na věky — býti a zůstat —
věrným a poslušným dítkem Tvým. —
Odříkám se tedy — d'ábla — a všech
skutků jeho — i vší pýchy jeho. — Věřím
v Tebe, Bože, — Otče všemohoucí, —
Stvořiteli nebe i země. — Věřím v Te-
be, — Ježíši Kriste, — v pravého a je-
diného Syna Božího, — Pána našeho,
— jenž jsi se pro nás narodil — z Ma-
rie Panny — a za nás trpěl. — Věřím
v Tebe, — Duše Svatý. — Věřím — jed-
nu, — svatou, — katolickou a apoštol-
skou církev, — svatých obcování —
odpuštění hříchů, — těla vzkříšení, —

život věčný. — Slibuji, ó Bože, — že budu svatá přikázání Tvá zachovávat, — svaté svátosti přijímati — a všech prostředků milosti — horlivě užívat, — a že jako poslušné dítě Tvoje — chci žíti a umříti. — Dej mi milost, — abych tomuto svému slibu — nikdy se nezpronevěřil — a hned se zase polepšil, — kdybych do hříchu upadl, — abych podle — milostivého zaslíbení Tvého — života věčného dosáhl. — Maria, matičko, — stůj při mně! — Svatý anděle strážce, — ochraňuj mne! — Svatý patrone můj, — oroduj za mne! Amen.

Příprava k sv. přijímání.

Před sv. přijímáním.

Užitek sv. přijímání závisí hlavně na přípravě a díkůvzdání. Příprava záleží:

a) v čistotě svědomí, t. j., když prost jsi aspoň těžkých hříchů;

b) v pobožnosti srdce. Za tím účelem již na večer před sv. přijímáním a zejména v den sv. přijímání obírej se myšlenkami na božského Spasitele. Taž se sama sebe: Kdo ke mně přijde...? K jakému ubožákovi přijde...? Proč ke mně přijde...? Aby mi pomohl jako otec, přítel, lékař, rádce, těšitel, dobrý pastýř.

Vzbud' lítost a takto s čistým srdcem pojmi touhu po svátostném Spasiteli.

Od půlnoci nesmíš ničeho jísti ani píti.

Při mši svaté před sv. přijímáním vzbud' takto tři božské ctnosti:

Vzbuzení víry. Věřím v Tebe, pravý, ve třech osobách jediný Bože, Otče a Duše svatý, jenž jsi všechno stvořil, všechno zachovááš a spravuješ, jenž dobré odměňuješ a zlé tresceš. Věřím, že Syn Boží se vtělil, aby nás vykoupil, a že Duch Svatý svou milostí nás posvěcuje. Věřím, že duše naše nesmrtelná, milost pak Boží nám k spasení nevyhnutelně potřebná jest. Věřím a vyznávám všechno, čemu Ježíš Kristus učil, co svatí apoštolé kázali a čemu svatá, římskokatolická církev věřiti velí. Tomu všemu věřím, protože jsi, ó Bože, věčná a neskonalá pravda a moudrost, kteréž nelze, aby oklamala, aniž lze, aby byla oklamána. Bože, rozmnož víru mou!

Vzbuzení naděje. Doufám a důvěřuji se v Tvou, ó Bože! svrchovanou dobrotu a v Tvé milosrdenství, že mi pro nesmírné zásluhy svého jediného Syna, Ježíše Krista, udělíš, abych za živa hříchy své poznal, dokonale jich li-

toval, a že mi je odpustíš, po smrti pak že mi ráčíš spasení věčné dáti a popřáti, abych na Tebe tváří v tvář patřil, Tebe miloval a s Tebou se věčně radoval; mám naději, že mi také dáš, čím bych toho dosáhl. Doufám to od Tebe, protože jsi to slíbil, jenž jsi všemohoucí, věrný, svrchovaně dobrotivý a milosrdný. Bože, posilni naději mou!

Vzbuzení lásky. Bože můj! Miluji Tebe z celého srdce svého nade všecko, protože jsi nejlepší dobro, že jsi svrchovaně dokonalý a vší lásky hoden; i proto Tě miluji, že jsi ke mně a ke všemu stvoření svrchovaně dobrotivý. Žádám toho srdečně, abych Tě tak dokonale miloval, jako Tě Tvoji věrní služebníci milují a milovali, s jichžto láskou spojuji svou nedokonalou lásku; tu ve mně, ó Bože, vždy více a více rozněcuj. — Ježto si tedy upřímně žádám, abych tě srdečně a vroucně miloval, a se opravdově snažím, abych toho dokázal, bolestně toho želím a lituji, že jsem Tebe, své nejlepší dobro, svého Stvořitele, Vykupitele a Posvětitele rozhněval; želím toho srdečně, že jsem Tebe, Otce svého nejlaskavějšího, svého vše-

mohoucího Pána a spravedlivého Soudce urazil. Opravdu míním všech hříchů i všech zlých příležitostí se varovati, předešlých nepravostí vždy více a více litovati, ošklivost hříchu častěji rozjímati a nikdy více ničehož proti Tvé nejsvětější vůli se nedopouštěti. Přijmiž mne opět za syna svého a dej mi milost, abych splnil, co jsem si umínil. Za to Tě žádám skrze neskonalé zásluhy Tvého božského Syna, Pána a Spasitele našeho, Ježíše Krista. Amen.

Krátce před sv. přijímáním:

Nuže, přijď již, Spasiteli můj, — nejsladší hosti; — srdce mé jest hotovo — stát se Ti příbytkem! — Přijď, lékaři můj, — a uzdrav duši mou! — Přijď, původe života, — ukoj moji touhu! — Přijď, moje lásko, — má všechno, — můj Bože!

(Když ministrant zvoní, řci 3×):
Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko řci slovem a uzdravena bude duše má! Nato přistup s rukama sepjatými ke stolu Páně. Kněz podává ti Tělo Páně se slovy: »Tělo

Pána našeho, Ježíše Krista, zachovej
duši tvou k životu věčnému.«

Vroucně v duchu odpověz: Amen.

Amen.

Modlitby po sv. přijímání.

Velebí duše má — Hospodina — a
duch můj plesá — v Bohu, svém
Spasiteli. — Ó Ježíši, můj Ježíši; —
nyní jsi u mne. — Kterak hodně po-
děkuji Tobě — za tuto velikou milost!
— Tys nyní sebe sama — mně zcela da-
roval; — přijmi také mne — cele ve
své vlastnictví. — Přijmi můj rozum —
a mou vůli, — všechny síly mé duše —
ať Tobě slouží. — Přijmi mé tělo, —
a všechny mé schopnosti — buďtež Ti
zasvěceny. — Ježíši, Tobě jsem živ! —
Ježíši, Tobě umírám! — Ježíši, Tvůj
jsem — v životě i v smrti.

Veliký Bože ve svatosti, nejdobroti-
vější Spasiteli, Tys nepohrdl mnou a
přišel ke mně — ubytoval jsi se — pln
dobroty a lásky — v srdci mém. — Pro-
to se odvažuji — bez bázně — mluvit
s Tebou, — chci svoje prosby — Tobě
přednésti. — Nežádám statkův — ani

radostí tohoto světa, — jen o jedno prosím: — Učiň mne takovým, — jaký jsi byl Ty. — Byl jsi pokorný — a poslušen Otce — až ke smrti kříže. — Dejž i mně pravou pokoru — a radostnou poslušnost — k mým rodičům — a k mým učitelům: — Byl jsi trpělivý — a vše jsi obětoval, — i svoji krev a život, — z lásky ke mně. Dej mi trpělivost — a sebezapírání, — abych i já přinesl oběť — z lásky k Tobě. — Dej mi srdce — tak čisté jako Tvé. — Učiň mne silným, — abych se vystříhal všech nebezpečností — tohoto klamného světa. — Nedej, — abych se od Tebe — někdy odloučil, — nedopusť, — abych po celý svůj život — nějakým těžkým hříchem — zase Tě ztratil.

Avšak nejen pro sebe — prosím — požehnej a zachovej — také rodiče mé — a bratry, sestry mé, — učitele, — všechny dobrodince, — odplat' jim, — protože já tak učinit nemohu, — v míře nejvyšší všechnu lásku a péči, — všechny práce a námahy, — které mají se mnou. — Odměň je — všemi statky, — které Tvoje milost — uděluje lidem. — I nad dušemi v očistci se smiluj, ó Pa-

ne. — Braň a vyvyš Církev naši svatou.

Popřej mně tohoto přátelství — budoucně často obnovovati, — dej mně milost, — abych vždy hodně a dobře — ke stolu Tvému přistupoval, — dej mi též, bych jednou — až slunce života mého se k západu skloní a Ty duši mou volati budeš k Sobě — v hodince smrti — přijal Tebe na cestu do věčnosti. Amen.

Připomenutí. Vždycky takto připraven, přistupuj často ke stolu Páně nejenom v dětství, ale po celý život svůj!

Ejhle, ó dobrý a nejsladší Ježíši! Padám na kolena před tváří Tvou a s největší vroucností duše své Tebe prosím a žádám: vstěp do srdce mého živou víru, naději a lásku, pravou lítost nad mými hříchy a pevnou vůli se polepšiti, když hlubokou soustrastí a bolestí jsa dojat, rozjímám a v duchu uvažuji o svatých pěti ranách Tvých, pamětliv jsa slov, které již na rty Tvé, ó dobrý Ježíši, vložil prorok David, řka:

»Zbodli ruce mé, nohy mé,
sčetli všecky kosti mé!«

(Žalm 21.)

Kdo se pomodlí tuto modlitbu před obrazem Ukřižovaného po sv. zpovědi a sv. přijímání a k tomu 5 Otčenášů a Zdrávasů, na úmysl svatého Otce, může dosíci plnomocných odpustků, kteréž lze obětovati také za duše v očistci.

Bud' horlivým ctitelem božského Srdce Páně. Měsíční sv. přijímání, možno-li, ustanov si na první pátky každého měsíce. Můžeš-li, přijímej týdně, ba denně. K dennímu sv. přijímání nežádá se nic jiného, leč srdce čisté bez těžkých hříchů a pravý úmysl.

Zasvěť obzvláště některé měsíce podle přání sv. Církve a to: březen sv. Josefu, viz na straně 91 litanii k sv. Josefu; květen Panně Marii, na straně 87 litanie Loretánská; a účastni se májové pobožnosti, v červnu vzpomeň lásky a dokonalosti Božského Srdce Páně, viz na straně 82 litanie k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a zaslíbenou modlitbu; září zasvěť úctě andělů Strážných, říjen Královně sv. Růžence, na str. 108 uvedena pobožnost růžencová; listopad duším v očistci, za něž častěji se modli *žalm 129*: Z hlubokosti volal jsem k Tobě, Hospodine: Hospodine, vyslyš hlas můj. — Ať jsou uši Tvé nakloněny k hlasu modlitby mé. — Budeš-li, Hospodine,

nepravosti souditi: Hospodine, kdož ob stojí? — ale u Tebe jest slitování: a pro zákon Tvůj doufal jsem v Tebe, Hospodine. — Doufala duše má v slově jeho, doufala duše má v Hospodina. — Od bdění jitřního až do noci doufej Israel v Hospodina. — Nebo u Hospodina jest milosrdenství a hojné u něho vysvobození. A onť vykoupí Israele ze všech nepravostí jeho. — Odpočinutí věčné dejž jim, Hospodine, a světlo věčné ať jim svítí. Ať odpočívají v pokoji. Amen. —

R O K

Církevní rok představuje nejdůležitější události ze života a vykupitelského díla Kristova, které církev krásnými a bohatými obřady věřícím předvádí. Podle tohoto hlediska se dělí církevní rok na dvě velká období a to: vánoční a velikonoční.

Narození Páně předchází doba přípravy — *Advent*, který připomíná dobu toužebného očekávání Vykupitele. Po narození Páně se končí doba vánoční vlastně oktávou Zjevení Páně.

Druhé delší období je doba velikonoční, která má rovněž dvě části: dobu přípravy čili postní a dobu velikonoční v užším slova smyslu až do Nanebevstoupení Páně, devět dní přípravy a očekávání Ducha Svatého s oktávou svátků svatodušních.

Dlouhá řada neděl po době velikonoční (až 28), nemá již vnitřního rozčlenění, mají název po Duchu Svatém a popisují život a skutky Páně.

Vedle událostí ze života Kristova slaví církev řadu nejkrásnějších svátků Panny Marie a vynikajících světců a světic, jichž oslavu vyvrcholuje, nemohouc oslaviti památku všech jednotlivě, po slavnosti Krista Krále (která se koná o poslední neděli v říjnu), 1. listopadu svátkem Všech svatých, k němuž tak důvěryplně připojuje Památku všech věrných zemřelých s výsadou tří mší svatých.

Doba vánoční, první ze dvou velkých období církevního roku, trvá od 1. neděle adventní do neděle devítník, základní myšlenkou jest Narození Páně. Přípravou na Hod Boží či Narození Páně jest *advent*. Má čtyři neděle a je dobou kající.

Po celý advent se slouží v kostelích mše svatá »*Rorate*« (= rosu dejte) v bílé barvě ke cti Panny Marie se zpěvy ze 16. století, které patří jako čistý a vroucí výraz marianské úcty našich předků po stránce hudební k nejkrás-

nějším výtvorům duchovní písně vůbec.

Po 3. neděli adventní ve středu, pátek a sobotu připadají *suché dni* či kvatembr (od lat. quatuor tempora).

V ty dny se modlíme za kněze!

Modleme se: Ó božský Spasiteli a Vykupiteli, Ježíši Kriste, jenž k nám všem voláš: »Žeň jest sice veliká, ale málo jest dělníkův; prostě tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou;« ejhle, poslušni jsouce rozkazu Tvého, pro lásku Tvou k Otci a Duchu Svatému vroucně Tebe prosíme: Sešli nám skrze téhož Ducha Svatého hojný počet hodných kněží a uděl jim povždy všech milostí, kterých ke spasení a posvěcení duší zapotřebí mají. Amen.

Dne 6. prosince je památka sv. *Mikuláše* biskupa, jenž slynul velikou dobročinností, proto i nadílka svatomikulášská.

Dne 8. prosince je zasvěcený svátek *Neposkvrněného Početí P. Marie*, který nám připomíná, že P. Maria neměla hříchu dědičného.

Dne 24. prosince je svatvečer Narození Páně. Přísný půst pro všechny katolíky. Nazývá se *Štědrý den* či večer,

bylť Bůh k nám opravdu štědrým, neboť poslal nám Vykupitele dávno slíbeného a toužebně očekávaného.

Ve chrámech i domácnostech se stavějí jesličky-betlémy a zpívají vánoční písně.

Jesličky stavěl po prvé sv. František z Assisi. O štědrém dni slaví Církev svatá i památku Adama a Evy, že zaslíbení, jež jim Bůh po hříchu dal, splnilo se narozením Páně.

Dne 25. prosince je *Narození Páně* či Hod Boží vánoční. Jest to den veliké radosti, narodil se nám Spasitel. Každý kněz smí obětovati tři mše svaté.

Dne 26. prosince je památka sv. *Štěpána*, prvomučedníka, ukamenovaného pro víru v Ježíše Krista. V ten den chodí chudí »koledou«, za to se jim dostává dárků na památku, že sv. Štěpán jako jáhen pečoval o chudé.

Dne 27. prosince je památka sv. *Jana*, evangelisty, jehož Pán Ježíš ze všech apoštolů nejvíce miloval. Po mši sv. se světívá víno, že sv. Jan beze škody vypil otrávené víno.

Dne 28. prosince je památka *Mladětek*, t. j. asi 20 betlemských pacholátek,

která dal Herodes zavraždit, chtěje tak usmrtiti Pána Ježíše.

Dne 31. prosince je památka *sv. Silvestra*, papeže († 335). Jest to poslední den občanského roku.

Na poděkování Pánu Bohu za všechna dobrodiní v uplynulém roce přijatá, se koná odpoledne děkovná pobožnost.

Za týden po Narození Páně 1. ledna jest zasvěcený svátek *Obřezání Páně* či *Nový rok*. Prosme o hojné požehnání a milosti do nového roku.

Pohodí vánoční nám připomíná, jak Pán Ježíš rostl a prospíval věkem a moudrostí i milostí u Boha i u lidí, a kterak konal svůj úřad učitelský.

6. ledna je zasvěcený svátek *Zjevení Páně* či Svatých Tří Králů. Připomínáme si trojí zjevení Pána Ježíše:

1. třem svatým králům,
2. při křtu v Jordáně a
3. na svatbě v Káně.

V církvi východní se původně oslavovalo místo Narození Páně — Zjevení Páně.

V předvečer tohoto svátku se světí v kostele voda, sůl, křída a kadidlo. Voda se světí na památku křtu Pána Je-

žíše a proměnění vody ve víno v Káně Galilejské. Posvěcenou vodou kropíme příbytky, aby v nich panovala čistota mravů a kadidlem se vykuřují na znamení zbožnosti, křídou píšeme na dveře příbytku jména sv. Tří králů s letopočtem, abychom si vyprosili jejich ochranu po celý rok a nezbloudili na cestě do nebe k Pánu Ježíši.

Na Zjevení Páně se světívá zlato, kadidlo a myrrha na památku darů, které svatí Tři králové přinesli a Pánu Ježíši obětovali, a abychom také my mu obětovali zlato své lásky, kadidlo své modlitby a myrrhu svého odříkání a trpělivosti v bolestech.

Po Zjevení Páně následují 2 až 6 neděl, které nazýváme: první neděle po Zjevení Páně, druhá neděle po Zjevení Páně atd. Počet těchto neděl se řídí podle toho, kdy připadají Velikonoce; jsou-li Velikonoce dříve, jest jich méně, připadají-li později, jest jich více.

V neděli mezi 2. a 5. lednem se slaví svátek *Nejsvětějšího Jména Ježíš*. Nepřipadá-li v tu dobu neděle, slaví se svátek ten 2. ledna.

V neděli mezi oktávou Zjevení Páně

jest svátek *Svaté Rodiny*. Svatá Rodina nazaretská: Ježíš, Maria a Josef, jest vzorem křesťanským rodinám, jak žítí mají podle vůle Boží a vychovávatí své děti. Poutem všech členů Svaté Rodiny byla láska, ozdobou pokora, bohatstvím svatost a čistota. Dítě Ježíš jest nejkrásnějším vzorem všem dětem v poslušnosti a zbožnosti.

Čtyřicátého dne po Narození Páně, dne 2. února je nezávazný svátek Obětování Páně či *Očišťování Panny Marie*.

Panna Maria nesla Ježíška do chrámu jeruzalemského, aby ho podle zákona Mojžíšova jakožto prvorozeného Bohu obětovala. Stařec Simeon osvícen Duchem Svatým poznal v dítku zaslíbeného Vykupitele a nazval je »světlem k osvícení pohanů a k slávě lidu svého israelského«.

Přede mší svatou toho dne světí se svíce (hromničky, odtud i název svátku toho Hromnice). S posvěcenými, rozžatými svícemi koná se průvod kolem kostela, což připomíná cestu P. Marie s Ježíškem do Jeruzalema a Krista — světlo národů.

Hromničky rozsvěcujeme při bouři a

modlíme se, aby Bůh, Pán přírody, chránil nás všeho zlého. Rozsvěcujeme je také, když křesťan umírá, aby duše jeho dostala se k světlu věčnému — Ježíši Kristu.

3. února je památka *sv. Blažeje*, biskupa a mučedníka (asi † 316). Na jeho přímlovu uzdraven chlapec, jemuž uvázla kost v hrdle. — Po mši sv. uděluje kněz svatoblažejské požehnání s prosbou, aby nás Bůh chránil nejen nemocí v hrdle, ale i každého jiného zla.

Doba velikonoční jest nejslavnější z celého církevního roku. Hod Boží velikonoční se slaví podle ustanovení I. sněmu nicejského (325) první neděli po prvním jarním úplňku, dle toho připadá na některou neděli mezi 22. březnem a 25. dubnem. Jsou tedy Velikonoce svátky pohyblivými. Poněvadž podle Velikonoc se řídí i Devítník (jakžto devátá neděle před Hodem Božím), jsou i Devítník i Popeleční středa dny pohyblivými.

V r. 1935
jest Popelec 6. III., Velikonoce 21. IV.;

v r. 1936
jest Popelec 26. II., Velikonoce 12. IV.;
v r. 1937
jest Popelec 10. II., Velikonoce 28. III.;
v r. 1938
jest Popelec 2. III., Velikonoce 17. IV.;
v r. 1939
jest Popelec 22. II., Velikonoce 9. IV.;
v r. 1940
jest Popelec 7. II., Velikonoce 24. III.

Od Devítníku do Popeleční středy je *předpostí*. Neděle ty slují Devítník, první po Devítníku a druhá po Devítníku. Po druhé neděli po Devítníku, v pondělí a v úterý jsou poslední dny veselí - masopustu (karnevalu), v ty dny bývá v kostelích vystavena Nejsvětější svátost a konají se modlitby na usmíření Pána Boha za hříchy, kterých se dopouštějí někteří lehkovážní lidé.

Ve středu po druhé neděli po Devítníku, zvanou Popeleční, začíná *půst*. Připomíná nám 40denní půst Páně na poušti.

Různé pobožnosti uvádějí nám na mysl utrpení Páně. — Jest to doba kající, mši sv. obětuje kněz v rouchu fialovém a neříká Gloria.

Popeleční středa. Po mši sv. uděluje kněz popelec. Posvěceným popelem z ratolestí o Květné neděli minulého roku posvěcených činí věřícím na čele kříž a říká: Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš.

. První postní neděle sluje černá, druhá prázdná, třetí kýchavná, čtvrtá družebná, pátá smrtelná, šestá květná.

Po první neděli postní jsou *suché dni*. Modlíme se za kněze! Po celou dobu postní bývají v pátek nebo v neděli zvláštní postní kázání a koná se pobožnost křížové cesty, viz stranu 65., kde podána pobožnost Křížové cesty.

Na smrtelnou neděli zahaluje se Tělo Spasitelovo na křížích fialovou rouškou na památku toho, že židé chtěli Pána Ježíše kamenovati, on však se před nimi skryl.

V pátek po neděli smrtelné připomínáme si památku *Sedmibolestné Panny Marie*. Rodička Boží nesmírně trpěla se Synem Božím a tím spolupůsobila na našem vykoupení.

Sedm bolestí P. Marie jest: 1. při proroctví Simeonově, 2. při útěku do Egypta, 3. při hledání 12tiletého Ježíše

v chrámě, 4. při setkání na cestě Křížové, 5. při smrti jeho na kříži, 6. při složení mrtvého Ježíše v její klín, 7. při pohřbu.

V měsíci březnu, a to 2. jest svátek *bl. Anežky České*, dcery Přemysla Otakara I., která založila nejen klášter Františkánek, jehož se stala abatyší, ale zvláštní český řád Křížovníků s červenou hvězdou (1233). 17. března jest svátek *bl. Jana Sarkandra*, faráře holešovského, který zemřel r. 1620 mučednickou smrtí, neprozradiv tajemství zpovědi Ladislava z Lobkovic; 19. března připadá památka *sv. Josefa*, pěstouna Páně, ochránce církve sv. Sv. Josef jest též zvláštní ochránce umírajících, křesťanských rodin a řemeslníkův. Dne 25. března jest památka *Zvěstování Panny Marie*, připomínající radostné poselství andělovo P. Marii, že se stane matkou zaslíbeného Vykupitele.

Na *Květnou neděli* se světí ratolesti a koná se průvod kolem kostela, který nám připomíná slavný vjezd Ježíšův do Jeruzalema. Při mši sv. se zpívají *pášije*; jsou to vypravování sv. evangelistův o umučení a smrti Páně. V neděli se

čtou při mši sv. pašije podle sepsání sv. Matouše, v úterý podle sv. Marka, ve středu podle sv. Lukáše, v pátek podle sv. Jana. Proto tento týden před Hodem Božím se nazývá pašijovým, jinak svatým. Slove též velkým, pro veliké děje, jež církev svatá věřícím na mysl uvádí.

Zelený čtvrtek jest dnem ustanovení Nejsvětější svátosti a počátkem utrpení Páně. V kostelích se obětuje jen jedna mše svatá, při níž věřící i ostatní kněží přistupují k stolu Páně. Při Gloria radostně se vyzvání všemi zvony a rozezvučí se i varhany, což znamená velikou radost z ustanovení Nejsvětější svátosti, nato zvony i varhany umlkají na památku, že večer začíná utrpení Páně. Přenášení Nejsvětější svátosti s hlavního oltáře do postranního připomíná cestu Ježíšovu na horu Olivetskou a jeho uvěznění v domě Kaifášově. — Odhalování oltářů připomíná svlékání Ježíše ze šatů před ukřižováním. V kostelích biskupských se koná svěcení svatých olejů: křtěnců, křížma a oleje nemocných. Umývání nohou v kostelích opatských a biskupských se děje na památ-

ku, že Pán Ježíš umýval nohy apoštolům.

Modlitba na památku smrtelných úzkostí Pána Ježíše:

Otče, chceš-li, odejmi kalich tento ode mne, avšak ne má, ale Tvá vůle se staň. — Otče náš...

Smutná jest duše má až k smrti. — Otče náš...

I učiněn jest pot jeho jako krůpěj krve, tekoucí na zem. — Otče náš...

Svého vlastního syna Bůh neušetřil.

Ale za nás za všechny vydal jej.

Modleme se! Shlédni, prosíme Tě, Pane, na tuto čeled' svou, za kterouž Pán náš Ježíš Kristus, neváhal v ruce hříšníku se vydati a muky kříže podstoupiti. Jenž s Tebou živ jest a králuje na věky věkův. Amen.

Veliký pátek připomíná křížovou cestu Páně, jeho umučení, smrt a pohřeb. Věčná lampa je zhašena, kříž na hlavním oltáři zahalen černou rouškou. Duchovní odění v roucho barvy černé se vrhají před oltářem na tvář svou na znamení veliké bolesti. Čtou se pašije, pak se konají modlitby za všechny lidi a stavy, potom následuje odhalování a

pocta sv. Kříže, mše svatá předposvěcení, přenesení Nejsvětější svátosti do Božího hrobu. — Navštiv častěji Boží hrob a děkuj Pánu Ježíši za vykoupení a lituj hříchů svých, jimiž jsi tolikrát svého Spasitele zarmoutil a urazil.

Na Velký pátek je *přísný půst*.

Modlitba na památku smrti Páně na kříži:

Od šesté pak hodiny stala se tma po celézemi až do hodiny deváté. — Otče náš . . .

A okolo hodiny deváté zvolal Ježíš hlasem velikým, řka: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil. — Otče náš . .

Kristus učiněn jest za nás poslušným až k smrti.

A to smrti kříže.

Modleme se! Pane Ježíši Kriste, kterýž jsi pro vykoupení světa na potupné dřevo kříže vystoupiti a svou předrahou krev na odpuštění hříchů našich prolítil, pokorně Tě prosíme, abys nám po smrti naší do nebes brány radostně vejíti dal. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Bílá sobota. Pán Ježíš odpočívá v hrobě. Obřady se obírají tajemstvím Vzkří-

šení. Světí se nový oheň, paškál, křestní voda. Paškál značí z mrtvýchvstalého Krista, jenž jest světlem světa. Pět velkých kadidlových zrn v paškálu v podobě kříže značí pět ran, jež z mrtvýchvstavší Vykupitel i na svém oslaveném těle měl. Při svěcení paškálu zpívá kněz překrásný chvalozpěv, který končí prosbou o velikonoční radost a pokoj. Jakmile kněz při slavné mši svaté zanotuje Gloria, opět se začne zvoniti a hrají i varhany. K večeru jest slavné Vzkříšení. Po díkůčinění Te Deum uloží se Nejsvětější svátost na hlavním oltáři do svatostánku. Bílou sobotou se končí půst a mši svatou se počíná vlastní doba velikonoční, kterou uzavírá sobota svatodušního týdne.

Hod Boží velikonoční jest největší svátek celého roku. Církev se raduje, že Ježíš svět vykoupil a slavně vstal z mrtvých. V radostný tento den si věřící vzájemně přejí »alleluja«.

Velikonoční pondělí připomíná, jak Kristus se zjevil dvěma učedníkům, jdoucím do Emaus.

První neděle po velikonocích sluje Bílá, též »Provodní«, protože ti, kteří

byli na Bílou sobotu pokřtěni, v průvodu se ubírali do chrámu, kde po obnovení křestního slibu skládali bílé roucho do rukou biskupových.

Pátá neděle po velikonocích slove *Prosebná* či *Křížová*. Ve tři dny po ní se konají podobně, jako na sv. Marka, prosebné průvody do polí s křížem v čele. Při nich prosíme Pána Boha, aby úrodu zemskou dáti a zachovati ráčil.

Čtyřicátého dne po Hodě Božím velikonočním se koná slavnost *Nanebevstoupení Páně*. S oltáře odnáší se soška Krista zmrtvýchvstalého a svíce velikonoční.

V době velikonoční si připomínáme dne 23. dubna památku sv. *Vojtěcha*, druhého pražského biskupa, mučedníka a sv. našeho patrona († 997). Ostatky jeho přeneseny r. 1039 do Prahy k sv. Vítu. — Dne 25. dubna sv. *Marka*, evangelisty. V ten den se koná procesí do polí na vyprošení zemské úrody.

Květen zasvěcen jest *Panně Marii*. Dne 16. května jest svátek sv. *Jana Nepomuckého*, mučedníka pro zpovědní tajemství a sv. patrona našeho, který 20. března 1393 s mostu do Vltavy sho-

zen byl. 16. května bylo jeho tělo pochováno v chrámě sv. Víta. R. 1729 byl prohlášen za svatého. Vyzýván jako ochránce cti a dobrého jména. — Dne 30. května se koná památka *bl. Zdislavy*, ze slavného rodu Berků z Dubé († 1252).

Devět dní po Nanebevstoupení Páně jest přípravou na Seslání Ducha Svatého.

V tu dobu připadá šestá neděle po velikonocích.

V sobotu před Hodem Božím svatodušním světí se křestní voda, poněvadž dříve v ten den se uděloval sv. křest.

Hod Boží svatodušní připomíná Seslání Ducha Svatého, dárce milosti a založení Církve svaté.

Mše svatá se koná v rouchu barvy červené, která připomíná ohnivé jazyky, v jichž podobě sestoupil Duch Svatý na apoštoly. Modleme se a častěji vyzvějme Ducha Svatého:

Přiď, Duchu Svatý, a účastným mne
učiň svých pokladů, darů a milostí:
Naplň mne darem *moudrosti*!
Osviť mne darem *rozumu*!
Ved' mne darem *r a d y*!

Posiluj mne darem *síly!*
Uč mne darem *umění!*
Povzbuzuj mne darem *pobožnosti!*
Pronikni srdce mé darem *bázně boží!*

V týdnu po Hodu Božím svatodušním jsou *suché dni*. Modlíme se za kněze.

Po Hodu Božím svatodušním jsou neděle »po Duchu Svatém«, bývá jich nejméně 23, nejvíce 28, podle toho, kdy připadl Hod Boží velikonoční; bývá-li jich více, zařazují se neděle, které odpadly po Zjevení Páně, mezi 23. a poslední nedělí po sv. Duchu. Liturgická barva této doby je zelená.

První neděli po sv. Duchu jest svátek *Nejsvětější Trojice*, jímž se oslavuje nejhlubší tajemství naší víry; dnem tím končí lhůta velikonočního svatého přijímání.

Ve čtvrtek pak po svátku Nejsvětější Trojice se koná slavnost *Božího Těla*; původkyní svátku jest sv. Juliana, představená kláštera u Luttichu (1246). Koná se průvod s Nejsvětější svátostí ke čtyřem oltářům, kde se čtou částky z jednotlivých evangelií o ustanovení této svátosti. V pátek po oktávu Božího

Těla jest nezasvěcený svátek *Nejsvětějšího Srdce Páně*.

Ve třetím týdnu v měsíci září jsou *suché dni*, kdy prosíme, aby Bůh ráčil vzbuditi hojně dobrých kněží.

V období po svátcích svatodušních připomínáme si tyto svátky: Dne 15. června sv. Víta, který v mladém věku podstoupil smrt mučednickou r. 304. V Čechách začala úcta jeho jako patrona vlasti naší od doby sv. Václava. Dne 21. června sv. *Aloise*, patrona mládeže, vynikajícího pokorou, zbožností a čistotou, zemřel stár 23 let roku 1591; 24. června Narození sv. Jana Křtitele, předchůdce Páně; 29. června jest zasvěcený svátek sv. *Petra a Pavla*, knížat apoštolských († 67 v Římě); 2. července Navštívení P. Marie, připomínající návštěvu P. Marie u sv. Alžběty; 4. července sv. *Prokopa*, opata kláštera sázavského a našeho patrona († 1053), ostatky jeho přeneseny r. 1588 do chrámu Všem svatých v Praze; 5. července sv. *Cyrila* († 869) a *Metoděje* († 885), apoštolů slovanských, jimž děkujeme nejen za své obrácení na víru, ale i za

zachránění své národnosti, položit' základ naší kultury.

Proto se modlíme nejen k těmto našim apoštolům, ale ke všem patronům:

Budiž nám, prosíme, Pane, milostiv pro slavné zásluhy svých svatých mučedníků a našich patronů: Cyrila, Metoděje, Víta, Václava, Vojtěcha, Zikmunda, Jana Nepomuckého, Prokopa, Kosmy a Damiána, Benedikta s bratřími, Norberta, Josefa a Lidmily, abychom milostivou a stálou přímluvou jejich ode všeho zlého vždy chráněni byli. Pro Krista, Pána našeho. Amen.

25. července sv. *Jakuba Většího*, apoštola († 41); 26. července sv. *Anny*, matky P. Marie Sněžné; 15. srpna *Nanebevzetí P. Marie*; 24. srpna sv. *Bartoloměje* apoštola; 8. září *Narození P. Marie* a v neděli následující *Jména P. Marie*; 14. září *Povýšení sv. Kříže* na památku, že císař Heraklius přinesl Peršany uloupený svatý kříž do Jerusalema r. 631; 16. září sv. *Lidmily*, mučednice a patronky české († 921), odpočívající u sv. Jiří; světlem svatosti zazářila jako hvězda nového, krásného jitra národa českého† 28. září sv. *Václava*, mučedníka

a hlavního patrona našeho († 929), světce našeho nejdražšího, který cele srostl s národem naším jako zakladatel českého státu, ježž vděčný lid prosí »Nedej zahynouti nám ni budoucím«; 29. září sv. *Michaela*, archanděla. V měsíci říjnu dne 3. připadá svátek sv. *Terezie Ježíškovy*, karmelitky († 1897); v první neděli v říjnu, ježž jest zasvěcen *Královně sv. růžence*, se koná *slavnost růžencová*.

Překrásná jest pobožnost růžencová, věnec to duchovních růží k počtě *Královny svatého růžence* (viz str. 108).

15. října sv. *Hedviky* vévodkyně a patronky slezské a polské († 1243); 16. října sv. *Havla*, opata, v neděli poté se slaví »posvěcení svatohavelské« (z rozkazu Josefa II. r. 1786); 18. října sv. *Lukáše*, evangelisty, který r. 62 v Římě napsal sv. evangelium a r. 64 »Skutky apoštolské«, první dějiny církve; 28. října sv. *Šimona* (za živa pilou rozřezán) a *Judy* (kyjem usmrcen); u nás zároveň slavný den národní *Prohlášení Československé republiky*; poslední neděli v říjnu se koná slavnost *Ježíše Krista-Krále*; 1. listopadu *Všech Sva-*

tých, svátek tento vznikl z podnětu Bonifáce IV. (608 až 615), který dostal pohanský chrám »Panthéon« a posvětil ho v křesťanský, do něhož uložil veliké množství sv. ostatků; 2. listopadu památka *Dušiček*, Benedikt XV. nařídil 1915, že každý kněz může tento den obětovati tři mše sv.; 3. listopadu sv. *Huberta*, patrona myslivců, 4. listopadu sv. *Karla Borrom.*, vynikajícího reformátora církve katolické na sněmu Trientském († 1584 jako oběť moru v Miláně); 11. listopadu sv. *Martina*, biskupa v Toursu, byl zprvu vojínem, v Amiensu se rozdělil se žebrákem o svůj plášť, nemaje peněz, aby mu udělil almužny, úcta sv. Martina zatlačila pohanské zvyky ke cti Vodana (Martinské podkovy, husy, protože prozradily jeho úkryt před posvěcením na biskupa); 13. listopadu sv. *Stanislava Kostky*, patrona mládeže, který zemřel v 18 letech 1568; 22. listopadu sv. *Cecilie*, patronky posvátné hudby, † 230; 25. listopadu sv. *Kateřiny*, která sťata byla 307; 30. listopadu sv. *Ondřeje*, apoštola, bratra sv. Petra.

Jest věru krásným zvykem vykonati jednou za rok duchovní cvičení a pout na některé poutní místo marianské, jako jest naše Svatá Hora nad Příbramí, Stará Boleslav, kde se chová palladium země České, Velehrad, Svatý Hostýn a na jiná a jiná místa svatá, na nichž Matka Boží divy tvoří. Jak mnoho jest těchto posvátných míst rozseto po naší krásné vlasti!

Pobožnost křížové cesty.

Pobožnost křížové cesty jest jedna z nejkrásnějších. Na ní doprovázíme trpícího Spasitele a cítíme s ním jeho bolest i jeho lásku k nám.

Původně slula cestou křížovou ona cesta, kterou konal Pán Ježíš z domu Pilátova ulicemi jerusalemskými na Kalvarii. Cesta tato jest asi 1200 kroků dlouhá a spolehlivě zachována.

Ne každý však může navštívit posvátná ta místa. Proto počínaje stoletím XV. rozšířil se obyčej zřizovati ve chrámech kříže a obrazy na způsob cesty jerusalemské.

Chceme-li získati četné odpustky, jako bychom křížovou cestu v Jerusalémě navštívili, musíme konati pobožnost u křížové cesty řádně zřízené, jedno zastavení po druhém skutečně navštívit, t. j. jíti od jednoho ke druhému a při tom rozjímati o umučení Páně.

Modlitba přípravná (u oltáře).

**Ve jménu Otce i Syna i Ducha Sv.
Amen.**

V nejhlubší pókoře klaním se Tobě, můj ukřížovaný Ježíši! Tys pravil: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne!« Půjdu v duchu za Tebou a budu rozjímati o bolestech Tvých na cestě křížové. Požehnej, prosím, krokům mým,

abych svatá tajemství tak rozjímal, bych
ovoce Tvého vykoupení stále v sobě
okoušel.

První zastavení.

Pán Ježíš odsouzen k smrti kříže.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši
Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět
jsi vykoupil.

Božský můj Spasiteli! Zde stojíš zbi-
čovaný a trnám korunovaný se třtinou
v rukou. Tvým nejsvětějším srdcem pro-
niká křik svedeného lidu, který doráží
na Piláta: »Vezmi, vezmi, ukřižuj ho!«
Nespravedlivý ortel vynesena a zní na
smrt kříže.

O nevinně odsouzený Ježíši! Ty z ne-
konečné lásky ke mně se podrobuješ,
abys mne vykoupil. Odpusť mi a vysvo-
bod' mě od zaslouženého ortelu smrti
věčné, neboť každý můj hřích volá po-
dobně: ukřižuj, ukřižuj!

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva
Otcí ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Druhé zastavení.

Pán Ježíš bere na sebe kříž.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Ježíši nejmilostivější! Ty's ochotně vzal na ramena svá těžký kříž. Ty zveš i mne slovy: »Zapři sebe sám a vezmi kříž a následuj mne«.

Uděl mi milosti, abych všechny kříže, které na mne dolehnou, vždy ochotně a z lásky k Tobě nesl, uděl mi dar svaté trpělivosti, která kříže činí lehčími.

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva Otci ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Třetí zastavení.

Pán Ježíš po prvé pod křížem klesá.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Vložili na Pána Ježíše kříž. On ne-

mohl ho unést, duch zajisté hotov, ale tělo slábo, potácí se, padá.

Můj dobrotivý Ježíši! Nedivím se, že's padl pod křížem, neboť jsi v něm nesl hříchy všeho lidstva i hříchy mé. S bolestí želim všech hříchů svých, odpusť mi je a posilni mne milostí svou, abych se jich nikdy nedopouštěl.

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva Otci ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Čtvrté zastavení.

Pán Ježíš se setkává s matkou svou.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Matka a syn! Jak bolestné to setkání! Trpící Spasiteli! Matko bolestná! Hříchy mé jsou příčinou vašich bolestí. Než nechci již hřešiti, chci vás milovati, vaší službě až do smrti se zasvěcuji, aby srdce mé zůstalo nerozlučně spojeno s vámi.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva
Otcí . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Páté zastavení.

**Šimon Cyrenský pomáhá Pánu Ježíši
nésti kříž.**

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši
Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět
jsi vykoupil.

Pán Ježíš čím dále, tím více slábne,
takže se potácí a nemůže dále. Ó šťast-
ný Šimone, zdráhal jsi se nésti kříž, ale
Kristův prosebný pohled na tebe půso-
bil, že jsi se chopil kříže.

I já budu šťasten, nebo chloubou bu-
de mi kříž Tvůj, nejdražší Kriste. Při-
spěj mi svou milostí, abych věrně se-
trval ve službě Tvé, dokud Ty sám se
mne kříže nesejmeš.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva
Otcí . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Šesté zastavení.

Veronika podává Pánu Ježíši roucho.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Kdo jest tato žena, že nebojí se katanů a blíží se k Pánu Ježíši a z útrpnosti podává mu roušku na utření potu? Svatá Veronika! Nelituje toho, neboť v odměnu za službu lásky dostává se jí otisku nejsvětější tváře.

I nám jsi, božský Spasiteli, obraz svůj zůstavil, ale žel obraz Tvůj v duši své jsem poskvřnil. Prosím pokorně, očisti duši mou a nad sních bělejší bude.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva Otci . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Sedmé zastavení.

Pán Ježíš po druhé klesá pod křížem.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Ježíši — Spasiteli můj — ležíš zde pod křížem, nelítostní katané ani oddechu Ti nepřejí!

O Ježíši, opětované hříchy mé byly příčinou tohoto druhého pádu Tvého. Lituji z celého srdce hříchů svých. Pomoz mi, abych užíval všech prostředků k spasení a nikdy již do hříchu neupadl.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva Otci . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Osmé zastavení.

Ženy jerusalemské pláčí nad Pánem Ježíšem.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

V zástupu lidu, který Pána Ježíše doprovází na Golgotu jsou ženy jerusalemské se svými dětmi. Ty vidouce Pána Ježíše ztrýzněného, plakaly nad ním. On však nepřijímá soustrasti jejich a

praví: »Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou plačte a nad dítkami svými.«

Ó Ježíši, jak se Ti odvděčím za Tvou lásku, která na svůj bol zapomíná a naším se obírá. Potěš i duši mou svým milosrdenstvím, obměkči srdce mé, abych slzami pravé lítosti plakal sám nad sebou a nad svými hříchy, abych tak upokojil svědomí, a nabyl ztracené milosti.

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva Otci ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Deváté zastavení.

Pán Ježíš po třetí klesá pod křížem.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nedaleko místa popravného nastal pád třetí, poslední a nejtěžší. Pán Ježíš hluboko jest skloněn tváří svou k zemi, jakoby již neměl povstat.

Ó můj nejdobrotivější Ježíši, po třetí

klesáš, ale Tvá láska neklesá, ač umdlený a vysílený mukami i bolestnou cestou znova povstáváš, abys vyplnil vůli Otce nebeského. Posilni mne, drahý Spasiteli, abych vůli svou podroboval vždy nejdražší vůli Tvé, abych plnil věrně přikázání Tvá a klesnu-li přece někdy, abych nepozbýval mysli, nýbrž znova povstal a ve Tvé službě až do konce věrně setrval.

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva Otci ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Desáté zastavení.

Pán Ježíš roucha zbaven a žlučí napájen.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Pán Ježíš došel na místo popravné. »A dali mu píti vína smíšeného se žlučí; a okusiv nechtěl píti« (Mat. 27, 34). Vojíni nemilosrdně strhují s něho šat a obnažují ho a tak novou bolest a nevýslovnou pohanu Spasiteli působí.

Nejčistší Ježíši, který jsi toto zahanbení své obětoval za mne, zbav mne hříšné žádosti, a učiň, ať jen čistá láska k Tobě řídí všechny mé myšlenky a tužby, řeči a skutky.

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva Otci ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Jedenácté zastavení.

Pán Ježíš přibit na kříž.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Kříž položen byl na zemi. Pán Ježíš klade se na tvrdé lůžko kříže. Rány kladiva zaznívají, to přibíjejí svaté údy Spasitelovy.

Ó Ježíši, má ukřižovaná lásko, který's za mé hříchy na kříži přibit byl a mne krví předrahou svých ran z otroctví d'áblova vykoupil, uděl mi té milosti, abych rány Tvé vždy pobožně ctil, v čas pokušení v nich své útočiště hledal a své tělo v duchu křesťanského sebezapírání křížoval.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva
Otcí . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Dvanácté zastavení.

Pán Ježíš na kříži umírá.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši
Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět
jsi vykoupil.

Pán Ježíš vyplniv vůli Otce nebeského, nakloniv hlavu, vypustil duši. Ježíši ukřižovaný! Svou smrtí i mou smrt jsi posvětil, smiluj se nade mnou v poslední mé hodině a dej mně milost, abych i já pro zásluhy smrti Tvé dostal se do počtu vyvolených. Tobě poroučím duši svou!

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva
Otcí . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Třinácté zastavení.

Pán Ježíš s kříže sňat.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši
Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Nesmírná byla bolest Panny Marie. Mrtvé tělo Ježíšovo sňali s kříže a vložili je do náručí matky Boží! A ona objímá je, tiskne k svému krvácejícímu srdci a líbá.

Matko bolestná! Stojíc pod křížem přijala's mne za dítě své a od té chvíle Ty's také matka má. Pro převelikou bolest, která svírala srdce Tvé při umučení syna Tvého, prosím Tebe, abys při mně stála v čas pokušení po celý život můj, zvláště pak v hodině smrti. Královno mučedníkův, oroduj za mne!

Otče náš ... Zdrávas Maria ... Sláva Otci ... atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Čtrnácté zastavení.

Tělo Páně kladou do hrobu.

V. Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě.

R. Neboť skrze svatý kříž svůj svět jsi vykoupil.

Smutně se bere pohřební průvod ke

hrobu vytesanému ve skále, v kterémž ještě nikdo položen nebyl, v zahradě může dobrého a spravedlivého, Josefa z Arimathie.

Pane Ježíši Kriste! Tvé mrtvé tělo nesou k poslednímu odpočinku a do nového hrobu je ukládají. Totéž své tělo, ale živé a oslavené mi podáváš ve svatém přijímání. Ó Ježíši, přispěj mně milostí svou, abych měl i já srdce čisté. Chci povstati z hrobu hříchu, než znaje svou slabost nespolehám na sebe, ale na Tvou milost.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . . Sláva Otci . . . atd.

V. Smiluj se nad námi, ó Ježíši!

R. Smiluj se nad námi!

Závěrečná modlitba.

(u oltáře).

O nejdobrotivější Pane Ježíši Kriste! Děkuji Ti vroucně za nekonečné milosrdenství, které jsi mi prokázal na této křížové cestě. Dopln ji, ó Ježíši, svými zásluhami a učiň, ať prospěje k mému spasení, k útěše všech umírajících a zvláště věrným duším v očistci, za které

obětuji odpustky s touto pobožností spojené.

Otče náš . . . Zdrávas Maria . . .

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.
**Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky
a na věky věkův. Amen.**

Litanie.

1. K n e j s v. j m é n u J e ž í š.
(Odpustky 300 dní. Pius IX. r. 1862.
Lev XIII. r. 1886.)

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Ježíši, uslyš nás! Ježíši, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad
 námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smi-
 luj se nad námi!
Duchu Svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,
Ježíši, Synu Boha živého,
Ježíši, oblesku Boha Otce,
Ježíši, blesku světla věčného,
Ježíši, králi slávy,
Ježíši, slunce spravedlnosti,
Ježíši, Synu Marie Panny,
Ježíši, veškeré lásky hodný,
Ježíši, podivuhodný,
Ježíši, Bože silný,
Ježíši, otče budoucího věku,
Ježíši, anděle veliké rady,
Ježíši, nejmocnější,
Ježíši, nejtrpělivější,

smiluj se nad námi!

Ježíši, nejposlušnější,
 Ježíši, tichý a pokorný srdcem,
 Ježíši, milovníče čistoty,
 Ježíši, milovníče náš,
 Ježíši, Bože pokoje,
 Ježíši, původe života,
 Ježíši, příklade ctností,
 Ježíši, horliteli duší,
 Ježíši, Bože náš,
 Ježíši, útočiště naše,
 Ježíši, otče chudých,
 Ježíši, poklade věřících,
 Ježíši, pastýři dobrý,
 Ježíši, světlo pravé,
 Ježíši, moudrosti věčná,
 Ježíši, dobroto neskonalá,
 Ježíši, cesty naše a živote náš,
 Ježíši, radosti andělů,
 Ježíši, králi patriarchů,
 Ježíši, mistře apoštolů,
 Ježíši, učitelé evangelistů,
 Ježíši, sídlo mučedníků,
 Ježíši, světlo vyznavačů,
 Ježíši, čistoto panen,
 Ježíši, koruno všech svatých,
 Milostiv nám buď, odpusť nám, Ježíši!
 Milostiv nám buď, vyslyš nás, Ježíši!

smiluj se nad námi!

Ode všeho zlého, Od všelikého hříchu, Od hněvu svého, Od úkladů ďáblových, Od ducha smilného, Od věčné smrti, Od zanedbání vnuknutí tvých, Skrze tajemství sv. vtělení svého Skrze narození své, Skrze mládí své, Skrze božský život svůj, Skrze práce své, Skrze smrtelnou úzkost svou a umučení své, Skrze kříž svůj a opuštěnost svou, Skrze bolesti své, Skrze smrt svou a pohřeb svůj, Skrze zmrtvýchvstání své, Skrze nanebevstoupení své, Skrze radosti své, Skrze slávu svou, vysvobod' nás, Ježíši! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě- ta, odpust' nám, Ježíši! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě- vyslyš nás, Ježíši! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě- ta, smiluj se nad námi! Ježíši, uslyš nás! Ježíši, vyslyš nás!	} vysvobod' nás, Ježíši!
--	--------------------------

M o d l e m e s e: Pane Ježíši Kriste,
jenž jsi řekl: Proste a bude vám dáno;
hledejte a naleznete; tlucte a bude vám
otevřeno; račiž nám prosícím uděliti
vroucnost své božské lásky, abychom ce-
lým srdcem, slovy i skutky tebe milo-
vali a tebe chváliti nikdy neustávali.

Učiň, ó Pane, abychom měli k svaté-
mu jménu tvému úctu zároveň i lásku,
poněvadž nikdy vésti neustáváš ty, kte-
ré učíš milovati tebe láskou trvalou,
jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův.
Amen.

2. L i t a n i e k n e j s v. S r d c i J e ž í - š o v u.

(Odpustky 300 dní, jednou denně.
Lev XIII. 1899.)

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, uslyš nás!
Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se
nad námi!

Duchu Svatý, Bože,
 Svatá Trojice, jeden Bože,
 Srdce Ježíše, Syna Otce věčného,
 Srdce Ježíšovo, od Ducha svatého
 v lůně panenské matky utvořené,
 Srdce Ježíšovo, se slovem Božím
 podstatně spojené,
 Srdce Ježíšovo, nekonečné veleb-
 nosti,
 Srdce Ježíšovo, svatý chrám Boží,
 Srdce Ježíšovo, stánku Nejvyššího,
 Srdce Ježíšovo, dome Boží a bráno
 nebeská,
 Srdce Ježíšovo, výhni láskou pla-
 noucí,
 Srdce Ježíšovo, schránko spravedl-
 nosti a lásky,
 Srdce Ježíšovo, plné dobroty a
 lásky,
 Srdce Ježíšovo, hlubino všech
 ctností,
 Srdce Ježíšovo, veškeré chvály nej-
 hodnější,
 Srdce Ježíšovo, králi a střede všech
 srdcí,
 Srdce Ježíšovo, ve kterém jsou vše-
 cky poklady moudrosti a vědo-
 mosti,

smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, ve kterém přebývá
 veškerá plnost božství,
 Srdce Ježíšovo, ve kterém se Otci
 dobře zalíbilo,
 Srdce Ježíšovo, z jehož plnosti
 jsme všichni obdrželi,
 Srdce Ježíšovo, žádosti pahrbků
 věčných,
 Srdce Ježíšovo, trpělivé a mnohého
 milosrdenství,
 Srdce Ježíšovo, bohaté ke všem,
 kteří tebe vzývají,
 Srdce Ježíšovo, prameni života a
 svatosti,
 Srdce Ježíšovo, oběti slitování za
 hříchy naše,
 Srdce Ježíšovo, potupami nasycené,
 Srdce Ježíšovo, pro nepravosti na-
 še potřené,
 Srdce Ježíšovo, až k smrti po-
 slušné,
 Srdce Ježíšovo, kopím probodené,
 Srdce Ježíšovo, prameni všelikého
 potěšení,
 Srdce Ježíšovo, živote náš a vzkří-
 šení naše,
 Srdce Ježíšovo, pokoji náš a smíře-
 ní naše,

smiluj se nad námi!

Srdce Ježíšovo, oběti hříšníků, Srdce Ježíšovo, spáso v tebe doufa- jících, Srdce Ježíšovo, naděje v tebe umí- rajících, Srdce Ježíšovo, rozkoši všech sva- tých,	}	smiluj se nad námi!
---	---	------------------------

**Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-
ta, odpusť nám, Pane!**

**Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-
ta, vyslyš nás, Pane!**

**Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-
ta, smiluj se nad námi!**

V. Ježíši tichý a pokorný srdcem.

R. Učiň srdce naše podle srdce svého!

M o d l e m e s e: Všemohoucí věčný Bože, shlédni na srdce nejmilejšího Syna svého a na chvály i dostiučinění, které vzdává tobě jménem hříšníkův, a usmířen jsa, uděl jim odpuštění, když žádají milosrdenství tvého, ve jménu téhož Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

Z á s l i b n á m o d l i t b a k n e j s v . S r d c i P á n ě .

(Koná se před vystavenou nejsv. svátostí po mši sv. nebo též při odpoledních službách Božích.)

Nejsladší Ježíši, Vykupiteli pokolení lidského, shlédni na nás, před oltářem tvým v největší pokoře klečící. Tvoji jsme, tví býti chceme. Abychom však pevněji s tebou byli spojeni, hle, každý z nás zaslibuje se dnes ochotně nejsvětějšímu srdci tvému. Mnozí tě bohužel nikdy nepoznali; mnozí zase příkázáními tvými pohrdli a tebe zavrhli. Smiluj se nad těmi i nad oněmi, Ježíši nejdobrotivější, a přiviň všecky mocně k nejsvětějšímu srdci svému! Kraluj, ó Pane, nejen nad věřícími, kteří se od tebe nikdy neuchýlili, ale i nad syny marnotratnými, kteří tě opustili; dejž, ať se záhy navrátí do domu otcovského, aby nouzí a hladem nezahynuli. Kraluj nad těmi, jež bludné domněnky oklamaly nebo jež rozkol od tebe odloučil; přived' je nazpět do přístavu pravdy a k jednotě svaté víry, aby byl brzo jeden ovčinec a jeden pastýř. Kraluj ko-

nečně nade všemi, kdož ve staré pověře pohan­ské trvají, a nemeškej vysvoboditi je z temností a uvéstí je k světlu a v království Boží! Uchovej, Pane, církev svou od všeliké pohromy a dopřej jí bezpečné svobody! Uděl všem národům pokoj spořádaných poměrů a učiň, aby ze všech končin země zazníval jeden hlas: Velebeno budiž božské srdce Páně, skrze něž se nám spasení dostalo; jemu budiž čest a sláva na věky. Amen.

3. Litanie loretánská.

(Odpustky 300 dní. — Pius VII. r.
1817.)

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se
nad námi!

Duchu Svatý, Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se
nad námi!

Svatá Maria,
Svatá Boží Rodičko,
Svatá Panno panen,
Matko Kristova,
Matko božské milosti,
Matko nejčistší,
Matko nejčistotnější,
Matko neposkvrněná,
Matko neporušená,
Matko lásky hodná,
Matko podivuhodná,
Matko dobré rady,
Matko Stvořitele,
Matko Spasitele,
Panno nejмoudřejší,
Panno ctihodná,
Panno slavná,
Panno mocná,
Panno dobrotivá,
Panno věrná,
Zrcadlo spravedlnosti,
Stolice мoudrosti,
Příčino naší radosti,
Nádobo duchovní,
Nádobo počestná,
Nádobo vznešená pobožnosti,
Růže duchovní,
Věže Davidova,

oroduj za nás!

Věže ze slonové kosti,
 Dome zlatý,
 Archo úmluvy,
 Bráno nebeská,
 Hvězdo jitřní,
 Uzdravení nemocných,
 Útočiště hříšníků,
 Potěšení zarmoucených,
 Pomocnice křesťanů,
 Královno andělů,
 Královno patriarchů,
 Královno proroků,
 Královno apoštolů,
 Královno mučedníků,
 Královno vyznavačů,
 Královno panen,
 Královno všech svatých,
 Královno bez poskvrny hříchu
 prvotního počatá,
 Královno posvátného růžence,
 Královno míru,

oroduj za nás!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-
 ta, odpusť nám, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-
 ta, vyslyš nás, Pane!

Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě-
 ta, smiluj se nad námi!

V. Oroduj za nás, svatá Boží rodičko;
R. Abychom se hodnými stali zaslíbení Kristových.

M o d l e m e s e: Uděl nám, služebníkům svým, prosíme, Pane Bože, stálého zdraví mysli i těla a na slavnou přímluvu blahoslavené a neporušené Panny Marie vysvobod' nás z nynější strasti a dej nám dojítí věčné blaženosti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Pod ochranu tvou se utíkáme, (viz str. 12).

V. Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko!

R. Abychom se hodnými stali zaslíbení Kristových.

M o d l e m e s e: Milost svou, prosíme, Pane, rač v mysle naše vlítí, bychom, kteří jsme andělem zvěstujícím vtělení Krista, Syna tvého, poznali, skrze jeho umučení a kříž k slávě vzkříšení přivedeni byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi tělo a duši přeslavné Panny a Matky Marie spolupůsobením Ducha Svatého tak připraviti ráčil, aby důstojným příbytkem Syna tvého státi se zasloužila, dejž, aby-

chom radující se z její památky, vysvobození byli milostivou její přímlovou od nastávajícího všeho zlého i od věčné smrti. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Pomni, ó nejdobrotivější Panno Maria, (viz str. 13).

V době velikonoční modlíme se místo »Anděl Páně« »Regina coeli« = »Královno nebes, vesel se«, takto:

Královno nebes, vesel se, alleluja; neboť kterého jsi nositi zasloužila, alleluja; vstať jest, jakož jest pověděl; alleluja. Pros za nás Boha; alleluja!

V. Raduj a vesel se, Panno Maria, alleluja.

R. Neboť Pán v pravdě vstal, alleluja.

M o d l e m e s e :: Bože, jen jsi vzkříšením Syna svého, Pána našeho Ježíše Krista, svět oblažiti ráčil, uděl, prosíme, abychom skrze Rodičku jeho Pannu Marii blaženosti života věčného dosáhli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

4. L i t a n i e k s v. J o s e f u.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synů, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!

Duchu Svatý, Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria, oroduj za nás!

Svatý Josefe, oroduj za nás!

Slavný potomku Davidův,

Světlo patriarchů,

Snoubenče Boží Rodičky,

Cudný ochránce přesvaté Panny,

Pěstouně Syna Božího,

Bedlivý strážce Kristův,

Hlavo svaté Rodiny,

Josefe nejspravedlivější,

Josefe nejčistotnější,

Josefe nejmodřejší,

Josefe nejstatečnější,

Josefe nejposlušnější,

Josefe nejvěrnější,

Zrcadlo trpělivosti,

Milovníče chudoby,

Vzore dělníků,

Ozdoba života domácího,

Ochránce panen,

oroduj za nás!

Jezu Kriste, uslyš nás!
Jezu Kriste, vyslyš nás!
Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!
Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se
nad námi!
Duchu svatý, Bože, smiluj se nad námi!
Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad
námi!
Svatá Maria, oroduj za nás!
Svatá Boží Rodičko, oroduj za nás!
Svatá Panno panen, oroduj za nás!
Svatý Josefe, oroduj za nás!
Svatý Vojtěše, oroduj za nás!
Svatý Jene, oroduj za nás!
Svatý Víte, oroduj za nás!
Svatý Václave, oroduj za nás!
Svatý Zikmunde, oroduj za nás!
Svatý Kosmo a Damiane, oroduj za nás!
Svatý Benedikte s bratřími, orodujte
za nás!
Svatý Cyrile a Metode, orodujte za
nás!
Svatý Norberte, oroduj za nás!
Svatý Prokope, oroduj za nás!
Svatá Lidmilo, oroduj za nás!
Blahoslavená Anežko, oroduj za nás!
Všichni svatí patronové vlasti naší, oro-
dujte za nás!

Všichni svatí a světice Boží, přimlou-
vejte se za nás!

Milostiv nám buď, odpust' nám, Pane!

Milostiv nám buď, uslyš nás, Pane!

Ode všeho zlého,

Ode všeho hříchu,

Od náhlé a nenadálé smrti,

Od zatvrzelosti srdce,

Od zlé pověsti,

Od zanedbání tvých vnuknutí,

Od nesvorností, nenávisti a všeliké
zlé vůle,

Od nebezpečného odkládání poká-
nám,

Od neduhů duše i těla,

Od marnosti tohoto světa,

Od pohrdání věrou zděděnou,

Od nehodného přijímání těla Kri-
stova,

Od úkladů d'áblových,

Od zkázy naší mládeže,

Od náklonnosti nečisté,

výsvoď nás, Pane!

My hříšníci, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu svatého Josefa
z vyvýšení svaté matky církve ve vlasti
naší se radovali, tebe prosíme, uslyš
nás!

Abychom na přímluvu sv. Vojtěcha dobrými pastýři ke Kristu vedeni byli, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Jana k blahoslaveným, kteří jazykem neklesli, připočtení byli, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Víta nad pokušením zvítězili, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Václava hojnosti a pokoje v naší zemi dosáhli, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Zikmunda hříchy své pravou kajícností smývali, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Kosmy a Damiana ze zdraví duše i těla se těšili, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Benedikta s bratřími statkům věčným před časnými přednost dávali, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Cyrila a Metoda Stolci apoštolskému věrně oddáni byli, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Norberta nej-

světější svátost zbožně uctívali a svatě přijímali, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Prokopa pokušení d'ábelská vždy přemáhali, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu sv. Lidmily křesťanskou zbožností rodiny posvěcovali, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu blahoslavené Anežky, pohrdající rozkošemi světa, kříž ochotně nesli, tebe prosíme, uslyš nás!

Abychom na přímluvu svatých patronů našich do vlasti nebeské uvedeni byli, tebe prosíme, uslyš nás!

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, odpusť nám, Pane!

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uslyš nás, Pane!

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

V. Orodujte za nás, svatí ochráncové.
R. Abychom hodni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se! Hospodine, buď nám služebníků svým milostiv pro slavné zásluhy našich patronů Josefa, Vojtěcha, Jana, Víta, Václava, Zikmunda, Kosmy

a Damiana, Benedikta s bratřími, Cyrila a Metoda, Norberta, Prokopa, Lidmily, Anežky, bychom byli jejich zbožnou a stálou přímluvou vždy uchránění všeho zlého. Skrze Krista, Pána našeho.

R. Amen.

6. Litanie ke všem svatým.

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!

Duchu Svatý, Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria,

Svatá Boží Rodičko,

Svatá Panno panen,

Svatý Michaeli,

Svatý Gabrieli,

Svatý Rafaeli,

oroduj za nás!

Všichni svatí andělé i archandělé, orodujte za nás!

**Všichni svatí blahoslavených duchů rá-
dové, orodujte za nás!**

Svatý Jene Křtiteli, oroduj za nás!

Svatý Josefe, oroduj za nás!

**Všichni svatí patriarchové a proroci,
orodujte za nás!**

**Svatý Petře,
Svatý Pavle,
Svatý Ondřeji,
Svatý Jakube,
Svatý Jene,
Svatý Tomáši,
Svatý Jakube,
Svatý Filipe,
Svatý Bartoloměji,
Svatý Matouši,
Svatý Šimone,
Svatý Thadeáši,
Svatý Matěji,
Svatý Barnabáši,
Svatý Lukáši,
Svatý Marku,**

oroduj za nás!

**Všichni svatí apoštolové a evangelisté,
orodujte za nás!**

**Všichni svatí učedníci Páně, orodujte
za nás!**

**Všechna svatá neviňátka, orodujte za
nás!**

Svatý Štěpáne, oroduj za nás!
Svatý Vavřínče, oroduj za nás!
Svatý Vincenci, oroduj za nás!
Svatí Fabiane a Šebastiane, orodujte za
nás!

Svatí Jene a Pavle, orodujte za nás!
Svatí Kosmo a Damiane, orodujte za
nás!

Svatí Gervázi a Protázi, orodujte za nás!
Všichni svatí mučedníci, orodujte za nás!

Svatý Silvestře,	}	oroduj za nás!
Svatý Řehoři,		
Svatý Ambroži,		
Svatý Augustine,		
Svatý Jeronyme,		
Svatý Martine,		
Svatý Mikuláši,		

Všichni svatí biskupové a vyznavači,
orodujte za nás!

Všichni svatí učitelové, orodujte za nás!

Svatý Antoníne,	}	oroduj za nás!
Svatý Benedikte,		
Svatý Bernarde,		
Svatý Dominiku,		
Svatý Františku,		

Všichni svatí kněží a jáhnové, orodujte
za nás!

Všichni svatí mnichové a poustevníci,
orodujte za nás!

Svatá Maří Magdaleno,

Svatá Háto,

Svatá Lucie,

Svatá Anežko,

Svatá Cecilie,

Svatá Kateřino,

Svatá Anastazie,

oroduj za nás!

Všecky svaté panny a vdovy, orodujte za
nás!

Všichni svatí a světice Boží, orodujte
za nás!

Milostiv nám buď, odpusť nám, Pane!

Milostiv nám buď, vyslyš nás, Pane!

Ode všeho zlého, vysvobod' nás, Pane!

Od všelikého hříchu,

Od hněvu svého,

Od náhlé a nenadálé smrti,

Od úkladů d'áblových,

Od hněvu a nenávisti i ode vší zlé
vůle,

Od ducha smilného,

Od hromobití a bouřky,

Od metly zemětřesení,

Od moru, hladu a války,

Od věčné smrti,

vysvobod' nás, Pane!

Skrze tajemství svatého vtělení
 svého,
 Skrze příští své,
 Skrze narození své,
 Skrze křest a svatý půst svůj,
 Skrze kříž svůj a umučení své,
 Skrze smrt svou a pohřeb svůj,
 Skrze svaté vzkříšení své,
 Skrze podivuhodné nanebevstou-
 pení své,
 Skrze příští utěšitele Ducha Sva-
 tého,
 V den soudný,
 My hříšníci,
 Abys nás ušetřil,
 Abys nám odpustil,
 Abys nás k pravému pokání při-
 vésti ráčil,
 Abys svou svatou církev řídit i za-
 chovati ráčil,
 Abys nástupce apoštolského i vše-
 chny řády duchovní ve svatém
 náboženství zachovati ráčil,
 Abys nepřátele církve svaté poníži-
 ti ráčil,
 Abys vladařům křesťanským pokoj
 a pravou svornost dáti ráčil,

vysvobod' nás, Pane!

tě prosíme, uslyš nás!

Abys všemu lidu křesťanskému po- koj a jednotu udělití ráčil, Abys nás samy ve svaté službě své posilovati a zachovati ráčil, Abys myslí naše k nebeským žádo- stem pozdvihoval, Abys všem dobrodincům našim věčnými statky odplatiti ráčil, Abys duše naše i duše bratří, pří- buzných a dobrodinců našich od věčného zavržení vysvobodil, Abys úrodu zemskou dáti a zacho- vati ráčil, Abys všem věrným zemřelým od- počinutí věčné dáti ráčil, Synu Boží, Abys nás vyslyšeti ráčil, Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě- ta, odpusť nám, Pane! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě- ta, uslyš nás, Pane! Beránku Boží, jenž snímáš hříchy svě- ta, smiluj se nad námi! Kriste, uslyš nás! Kriste, vyslyš nás! Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!	tě prosíme, uslyš nás!
---	-------------------------------

Otče náš.

V. A neuvod' nás v pokušení!

R. Ale zbav nás od zlého!

Ž a l m 69.

**Bože, na mou pomoc pomni,
Pane, pomáhat mi pospěš!**

**Ať se zahanbí a zardí,
kteří dychtí po mé duši.**

**Kéž opět odejdou zahanbeni,
kteří se z neštěstí mého těší.**

**Kéž ihned odejdou s hanbou a stu-
dem, kteří mně se posmívají,**

**Ať jásá a plesá z tebe každý,
kdokoli hledá tebe;
komu je milá tvá spása,
vždy ať říká: »Pán bud' slaven!«**

**Já pak jsem ubožák a chud'as;
Bože, na pomoc mi přispěj!**

**Tys má ochrana a pomoc,
Hospodine, neprodlévej!**

**Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému,
jakož byla na počátku i nyní i
vždycky až na věky věkův. Amen.**

V. Spasiž své služebníky!

R. Bože můj, doufající v tebe.

V. Budiž nám, Pane, věží mocnou!

R. Před tváří nepřítele.

V. Nic ať neprospívá nepřítel nad námi!

R. A syn nepravostí ať neškodí nám více.

V. Pane, nečiň nám podle hříchů našich!

R. Aniž nám odplacuj podle našich nepravostí!

V. Modleme se za nejvyššího biskupa našeho N.

R. Hospodin ochraňuj ho a obživíš ho, živa ho zachovej i šťastným ho učiň na zemi, a nevydávej ho v ruce jeho nepřátel!

V. Modleme se za své dobrodince!

R. Račiž, Pane, všem nám dobře činícím odplatiti pro jméno tvé životem věčným! Amen.

V. Modleme se za věrné zemřelé!

R. Odpočinutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí!

V. Odpočívejte v pokoji!

R. Amen.

V. Za bratry naše nepřítomné.

R. Spasiž, Bože můj, služebníky své, doufající v tebe.

V. Sešli jim, Pane, ze svatyně pomoc!

R. A ze Sionu ochraňuj jich!

V. Pane, vyslyš modlitbu mou!

R. A volání mé k tobě přijď!

V. Pán s vámi!

R. I s duchem tvým.

M o d l e m e s e: Bože, jehož vlastností jest smilovávati se vždycky a odpouštěti, přijmi prosbu naši, aby nás i všechny služebníky tvé, jež okovy hříchů spoutané drží, slitovná dobrotivost tvá milostivě z nich vyprostila.

Vyslyš, prosíme, Pane, prosby pokorných a shovívavým buď ke hříchům oslavujících tebe, abys nám odpuštění a rovněž i pokoj milostivě udělil.

Prokaž nám, Pane, laskavě nevýslovné milosrdenství své, abys nás i všech hříchů zbavil i z trestů, které za ně zasluhujeme, vytrhl.

Bože, jenž hříchem uražen, ale pokáním usmířen býváš, shlédni milostivě na prosby zkroušeného lidu svého a odvrát' od nás metly hněvu svého, které za své hříchy zasluhujeme.

Všemohoucí věčný Bože, smiluj se nad služebníkem svým, nejvyšším biskupem, naším N. a ved' ho ve své dobrotivosti cestou věčné spáasy, aby milostí tvou žá-

dal, co se tobě líbí, a se vším úsilím to vykonával.

Bože, od něhož jsou svaté žádosti, pravé úmysly a spravedlivé skutky, uděl služebníkům svým pokoj, kterého svět dáti nemůže, aby i srdce naše byla tvým přikázáním oddána i časy, zbaveny hrůzy nepřátelské, pod ochranou tvou byly pokojné.

Očist', Pane, ohněm Ducha Svatého, ledví i srdce naše, abychom ti cudným tělem sloužili a čistým srdcem se ti líbili.

Bože, všech věřících Stvořiteli a Vykupiteli, uděl duším služebníkův a služebnic svých odpuštění všech hříchů, aby zbožnými prosbami dosáhli prominutí, jehož si vždycky žádali.

Činy naše, prosíme, Pane, svým vnuknutím předcházej a svou pomocí provázej, aby všecko naše modlení i konání tebou se vždycky počínalo a tebou započaté se i dokonávalo.

Všemohoucí věčný Bože, jenž nad živými i mrtvými panuješ a nade všemi se smilováváš, které podle víry a skutků jejich již napřed za své uznáváš: pokorně tě prosíme, aby ti, za něž jsme se modlit ustanovili a které buď tento

přítomný věk ještě v těle zdržuje nebo již budoucí věk bez těla (je) přijal, na přimluvu všech tvých svatých milostivou tvou dobrotivostí dosáhli odpuštění všech hříchů svých. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův.

R. Amen.

V. Pán s vámi!

R. I s duchem tvým!

V. Vyslyš nás všemohoucí a milosrdný Hospodin!

R. Amen.

V. A duše věrných skrze milosrdenství Boží odpočínáte v pokoji!

R. Amen.

Pobožnost růžencová.

Obsahuje tyto modlitby: V ú v o d ě: Věřím v Boha, 1 Otčenáš, 3 Zdrávas Maria, 1 Sláva Otci; po tomto úvodě počínají d e s á t k y, t. j. 1 Otčenáš, 10 Zdrávas Maria a 1 Sláva Otci, což se pětkrát opakuje. V ú v o d ě se přidává při třech prvních »Zdrávasech« po slovu »Ježíš«.

1. Který v nás víru rozmnožiti račiž.
2. Který v nás naději posilniti račiž.
3. Který v nás lásku roznítiti račiž.

Při desátcích se k slovu »Ježíš« přidávají tato tajemství:

I. Tajemství růžence radostného.

(Hlavně od adventu do postu.)

1. Kterého jsi, Panno, z Ducha Svatého počala.

2. S kterým jsi, Panno, Alžbětu navštívila.

3. Kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila.

4. Kterého jsi, Panno v chrámě obětovala.

5. Kterého jsi, Panno, v chrámě našla.

II. Tajemství růžence bolestného.

(Hlavně v postní době.)

1. Který se pro nás krví potiti ráčil.

2. Který pro nás bičován býti ráčil.

3. Který pro nás trním korunován býti ráčil.

4. Který pro nás těžký kříž nésti ráčil.

5. Který pro nás ukřižován býti ráčil.

III. Tajemství růžence slavného.

(Hlavně od velikonoce do adventu.)

1. Který z mrtvých vstáti ráčil.

2. Který na nebe vstoupiti ráčil.

3. Který nám Ducha Svatého seslati ráčil.

4. Který tě, Panno, na nebe vzítí ráčil.

5. Který tě, Panno, na nebi korunovati ráčil.

V. Královno posvátného růžence, oroduj za nás!

R. Abychom se hodnými stali zaslíbení Kristových.

M o d l e m e s e: Bože, jehož jednorozený Syn svým životem, svou smrtí a zmrtvýchvstáním svým odměnu života věčného nám získal, uděl, prosíme, abychom připomínajíce si v posvátném růženci blahoslavené Panny Marie tajemství ta, i následovali, co obsahují, i dosáhli, co slibují. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

N Á B O Ź E N S K Á Ž I V O T O S P R Á V A

I.

Jednoho jest třeba.

Nejpotřebnější jest učení katolickému náboženství. Čím více je poznáš, tím vroucněji k němu přilneš a budeš vděčným Bohu, že jsi katolíkem.

Každý katolický křesťan musí znáti aspoň ty pravdy, které jsou základem křesťanského života, má-li býti živou ratolestí na vinném kmeni, o němž božský Spasitel vypravoval. Co by bylo z nás lidí, kdyby božský život v nás ustal: odumřelá větev bez mízy, suché dřevo na oheň; nic jiného. Proto pamatuj pro duchovní život svůj tyto pravdy:

1. *Pravdy apoštolského vyznání víry:*

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. — I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho; — jenž se počal z Ducha Svatého, narodil se z Marie Panny; — trpěl pod Pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben jest; — sstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých; — vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha, Otce všemohoucího; — odtud přijde soudit živých i mrtvých. — Věřím v Ducha Svatého; — svatou církev obecnou, svatých obcování; — odpuštění hříchů; — těla vzkříšení; — život věčný.

Mezi nimi zvláště vyniká šest tak zvaných *základních pravd*, totiž: že jest jeden Bůh; — že Bůh je spravedlivý soudce, který dobré odměňuje a zlé trestce; — že jsou tři božské osoby: Otec, Syn a Duch Svatý; — že druhá božská osoba člověkem učiněna jest, aby nás svou smrtí na kříži vykoupila a na věky spasila; — že duše lidská jest nesmrtelná; — že jest milosti Boží k spasení nevyhnutelně třeba.

Dosáhnouti této milosti nejsnadněji můžeme modlitbou.

2. *Modlitba Páně*; obsahuje zvláště, co doufati smíme a zač prositi máme; je vzor modlitby. Ježíš Kristus řekl jasně a rozhodně: »Takto tedy budete se modliti:

Otče náš, jenž jsi na nebesích! — Posvět' se jméno Tvé; — přijd' království tvé; — buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi; — chléb náš vezdejší dej nám dnes; — a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům; — a neuvod' nás v pokušení; — ale zbav nás od zlého. — Amen.«

3. *Pozdravení andělské*; jest krásným vypsáním úcty Mariánské a obvyklým přídavkem k modlitbě Páně:

Zdrávas, Maria, — milosti plná; — Pán s tebou; — požehnaná ty mezi ženami; — a požehnaný plod života tvého, Ježíš. — Svatá Maria, — matko Boží, — pros za nás hříšné — nyní i v hodinu smrti naší. — Amen.

4. *Desatero přikázání Božích* povinni jsme pod těžkým hříchem znáti a plniti. Všechny naše povinnosti dají se rozvrhnouti ve tři: povinnosti k Bohu, k sobě a k bližnímu. 1. V jednoho Boha

věřiti budeš. 2. Nevezmeš jména Božího nadarmo. 3. Pomni, abys den sváteční světil. 4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi. 5. Nezabiješ. 6. Nesesmilníš. 7. Nepokradeš. 8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému. 9. Nepožádáš manželky bližního svého. 10. Aniž požádáš statku jeho.

5. *Patero přikázání církevních*: 1. Zasvěcené svátky světiti. 2. V neděle a zasvěcené svátky celou mši svatou pobožně slyšeti. 3. Ustanovené posty zachovávat. 4. Alespoň jednou za rok zřízenému knězi se zpovídati a v čas velikonoční velebnou svátost oltářní přijímati. 5. V zapověděný čas svatebního veselí nedržeti.

Přikázání církevních jest mnohem více, zde uvedeno jen patero, které všech křesťanů se týká. U vlažných křesťanů setkáváme se s mylným míněním, jako by přikázání církevní neměla téže závaznosti, jako přikázání Boží. Tomu tak není, neboť jsme pod těžkým hříchem vázáni je zachovávat.

6. *Hlavní pravidla křesťanské spravedlnosti* záležejí v tom, že pomocí mi-

losti Boží zlého se varujeme a dobré činíme, jak nás tomu víra učí, to je *ctnost*. Jediné a pravé zlé jest, co se protiví zákonu božímu, totiž hřích. Dobré jest, co se srovnává s vůlí Boží. Hlavní dobré skutky jsou: modlitba, půst, almužna. Čtvero hlavních ctností jest: opatrnost, spravedlnost, statečnost, mírnost.

Bychom se varovali zlého a činili dobré, nás zvláště mocně pobádá myšlenka na čtyři poslední věci člověka: smrt, soud, nebe, peklo. »Kdo skoupě rozsévá, skoupě i žíti bude, a kdo rozsévá v požehnání, z požehnání i žíti bude. (II. Kor. 9.)

II.

Věř pravdy Boží.

Zjevení, kterého se dostalo lidstvu od Boha, jest uloženo v Písmě sv. a tradici. *Písmo sv.* jest sbírka knih, které byly napsány vnuknutím Ducha Sv. a které Církev za slovo Boží přijala. *Ústním podáním* rozumíme pravdy, které Kristus hlásal, ale které v Písmě sv. obsaženy nejsou. K nim se také pojí

i to, co apoštolové po vůli Kristově ustanovili.

Písmo sv. a ústní podání (tradice) slovou *prameny víry katolické*. Podle vůle svého božského zakladatele církev oba tyto prameny opatruje a za přispění Ducha Svatého vykládá. Proto neomylný učitelský úřad církve katolické čili slovo Boží učitelským úřadem církve hlásané jest *pravidlo víry katolické*.

Základní pravdou náboženskou jest, že jest jeden *Bůh*.

Boha můžeme ze stvořených věcí poznati již přirozeným svým rozumem.

»Ó, z knihy přírody um božský zírá,
kam namátkou jen sáhneš v její listy.«

(Sv. Čech, Májová.)

Boha můžeme poznati, nikdy však ho nepochopíme. Bůh, kterého by člověk chápal, nebyl by Bůh.

»Za hmotou, myšlenkou i samým věč-
nem,

Ty trůníš v taji nedostižných sfér.«

(Sv. Čech, Ranní.)

Bůh jest nejvyšší bytost, která je sama od sebe, nekonečně dokonalá a na-

prosto jednoduchá. Jest nejvyšš spravedlivý, protože jest svatý, chce a miluje jen dobré a nenávidí zlého.

V Bohu jednom jsou tři osoby: Otec, Syn a Duch svatý; nazývají se Nejsvětější Trojice Boží. Tři božské osoby nejsou tři bohové, nýbrž jen jediný Bůh, protože mají všichni tři jen jednu a touž nedělitelnou božskou přirozenost. Pravda, že jest jeden Bůh ve třech božských osobách, je našemu rozumu svaté a neproniknutelné tajemství.

Z prvních skutků Božích je stvoření světa, t. j. Bůh všechno, nebe i zemi, učinil z ničeho všemohoucí vůlí svou. Stvořil nejprve základní látku, z níž vytvořil a upravil během »šesti dnů« (t. j. neurčitých dob) svět. Světovému názoru křesťanskému, že Bůh vše stvořil, se protiví materialismus a pantheismus. Materialismus vidí ve světě a jeho jevech jen vývoj hmoty. Kromě hmoty a síly prý není nic. Pantheismus spatřuje ve světě a jeho jevech jakési neosobní všebytosti. Jeho hlavní učení je: Všecko je Bůh, anebo Bůh je svět, vše co ve vesmíru vidíme, jest prý projevem jedné božské bytosti. V novější době ozna-

čují se podobné světové názory také jménem monismus, protože chtějí svět a všechny jevy v něm (na př. život) vysvětliti z jediného základu, ovšem bez osobního Boha křesťanského, jehož existenci popírají.

Uvedené směry nejsou podstatně rozdílné, jsouť atheismus. Pro lidskou společnost mají účinky osudné. Není-li Boha, není náboženství, není žádného životního úkolu a cíle, sobectví a rozkošnictví jsou oprávněny. Následky materialismu naznačil *Leibniz*: »Ustane-li bázeň Boží, rozpoutají se všechny náruživosti a zavládne smýšlení, které zatopí svět přívalem krve.«

Bůh, stvořiv svět, zachovává jej a spravuje! vůlí Boží svět trvá.

Vedle světa hmotného jest dílem Božím svět pouhých duchů, kteréž jmenujeme *anděly*. Bůh každému člověku na cestu životem dal k ochraně *anděla strážného*.

Tvor po andělech nejdokonalejší a koruna tvorstva na zemi jest *člověk*. S učním křesťanským nemožno srovnati tvrzení přívrženců výstřední teorie vývojové, kteří praví, že člověk jak po

stránce tělesné, tak i duševní, vyvinul se sám sebou ze zvířete a že jest proto jen vyvinutější a dokonalejší zvíře. Původ člověka z opice, jakož i každá jiná teorie o zvířecích předcích člověka, jest jen pouhá domněnka. Nelze popíráti, že člověk svou tělesnou soustavou úzce se přimyká k vyšším obratlovcům, zejména k opicím, ale proti těmto podobnostem stojí rovněž veliké rozdíly, a to tělesné a duševní.

Kostra lidská je přímá, zvířecí zlomená, ruka i noha lidská jest rozdílná, obličej člověka je malý a dutina mozková velká, u opice obličej velký a dutina mozková malá. Hledíc k mozku a míše, je veliká propast mezi člověkem a opicí. Duše zvířecí nemá rozumu, proto není schopna myšlení a tak mezi jakýmkoli člověkem a jakýmkoli zvířetem jest nepřeklenutelná propast. Duše lidská jest od těla rozdílná, jest samostatná podstata, samostatný duch, t. j. nehmotná, jednoduchá, která má rozum a vůli. Duše lidská jest nesmrtelná, i po tělesné smrti bude žíti osobně a věčně. Jen věčná odměna může plně a doko-

nale ztišiti naši žízeň a touhu po pravdě a blaženosti.

Člověk rozhodl se proti Bohu, odvrátil se od něho a pohrdl jím. Plné a dokonalé zadostiučinění mohl dáti uražené spravedlnosti Boží jenom Bůh; ponížiti se, za lidi trpěti a umříti mohl jen člověk — proto přišel Bůh a člověk, Spasitel, aby nás vykoupil, *Ježíš Kristus*.

»Jest jméno Ježíš útěchou,
při jeho zvuku duši slavno tak
a sladce zároveň, jak noci jest,
když hvězdy vzcházejí.«

(Zeyer, *Příchod ženichův.*)

Ježíš Kristus, narozený z Marie Panny (roku 750 po založení Říma), je pravý Syn Boží, druhá božská osoba, pravý Bůh. Ale jest také pravý člověk, měl s námi stejnou přirozenost lidskou, t. j. lidské tělo a lidskou duši. Bůh a člověk v jedné osobě leží v jeslích, třicet let žije životem skrytým, tři léta životem veřejným, umírá na kříži, a to všecko jediné proto, aby napravil všecko zlé, kteréž lidstvu způsobil hřích. Činnost Kristova žádala trojího úřadu: kněžského, učitelského a královského. Nej-

důležitější a nejvznešenější kněžský úkon Ježíše Krista byla jeho *oběť na Kalvarii*, smírná smrt na kříži, kterou nás vykoupil ze hříchu a smrti, z otroctví d'áblova a od věčného zavržení. Smířil nás s Bohem, učinil nás schopny věčného života a zjednal hojné milosti a dary Boží. Kristus měl odstraniti náboženskou nevědomost, učil nejen slovem, ale i příkladem. Svě učení potvrdil nesčetnými zázraky a proroctvím. Kristus, aby své učení zachoval, založil Církev a skrze ní vykonává svůj učitelský úřad po všecky věky a konati jej bude až do skonání světa. Hlavou Církve ustanovil apoštola Petra. Nástupcem Petrovým jest římský biskup. Nástupci apoštolů jsou biskupové.

Pravou Církví Kristovou může býti jen jedna, a tu poznáme podle známek, které Kristus Církvi své dal, totiž, aby byla jednotná, svatá, obecná, apoštolská — a tou jest jediné Církev římsko-katolická, ostatní náboženské společnosti křesťanské nemají těchto známek pravé Církve Kristovy, neboť není v nich jednoty ani v učení, ani v bohoslužbě, vznikly ze zájmů čistě osobních, nejsou

obecné, majíce většinou ráz církví národních neb státních, nejsou apoštolské, vznikly dlouho po době apoštolské.

Úkolem Církve jest vésti lidi k spase-
ní. Pouhé však členství nezaručuje věč-
né spáasy, nýbrž každý katolík se musí
o ni přičiniti. V Církvi lze nejsnáze do-
jítí spáasy, je třeba jen se svěřiti jejímu
vedení. Proto katolík rád se dá vésti
učením Církve Kristovy a její kázní. Je-
ho pravidlo je: Věřím všemu, co kato-
lická Církev věřiti mi předkládá, neboť
o ní řekl Kristus: Kdo vás slyší, mne
slyší (Luk. 10, 16.).

Kázání na hoře představuje Krista
jako krále s mocí zákonodárnou, kterou
jistě a bezpečně ukazuje lidské vůli ce-
stu k nebi. Království Kristovo jest Cír-
kev. Kristus kraluje, Kristus vítězí, Kri-
stus svůj lid ode všeho zlého chrání.
Ano ještě více, onť dává člověku pravé
štěstí, soulad duše s tělem, soulad člo-
věka s Bohem.

»Ne ve věcech, jen v Bohu najdeš po-
koj, ó duše zmítaná, takový pokoj,
ne jako dává svět, jak Kristus dává ...«
(Zeyer, Troje paměti Víta Choráze XXII., 8.)

Našeho vykoupení účastnila se zvláštním způsobem matka Ježíše Krista, Maria, která jako pravá a skutečná Matka Boží byla prosta všeho, co se Bohu nelíbí — tedy všeho hříchu (Neposkvrněné Početí Panny Marie). K ní se s prosbou utíkej!

Maria Panno,	Jako ta hvězdička
ty jsi v mém hoři,	svítí a těší
jako je plavci	toho, kdo modlí se,
hvězdička v moři.	toho, kdo hřeší.

Já se již čistil dost,
v slzách a hoři,
nedej mi, Maria,
utonout v moři.

(Vrchlický.)

III.

Hled' si milosti Boží.

Kristus na kříži všecky lidi vykoupil a všem zjednal milost Boží. Tím však není ještě vykoupen a spasen každý člověk. Se zásluhou a milostí Kristovou je tomu jako s lékem, Lék. nechť je sebe lepší, uzdravuje jen toho, kdo ho užívá.

Dílo posvěcení člověka koná Duch Svatý, jenž po ustanovení Spasitelově

prostřednictvím Církve každému přivlastňuje zásluhy a milost Kristovu.

Milost Boží je dar, kteréhož nám udílí Bůh jen z pouhé své dobroty a beze vší naší zásluhy. Bůh uděluje všem lidem tolik pomáhající milosti, aby mohli býti spaseni, ale nenutí nikoho, aby ji přijal. Nezapomínejme, že jsme živými chrámy Ducha Svatého, a to proto, že nosíme Boha samého v srdci svém. Jak silná je duše, která to chápe! Křesťan, ve kterém žije Bůh, je doslovně druhým Kristem.

Kolik křesťanů by snášelo snáze útrapy tohoto života, kdyby si prakticky a živě připomínali poklad, který neustále v sobě nosí nebo nositi mají, totiž Boha v své duši skrze milost posvěcující. Křesťan v stavu milosti má však Ducha Sv. a s ním plnost nebeských milostí. Proto Církev nazývá Ducha Svatého sladkým hostem duše.

Milost Boží se uděluje vedle modlitby namnoze skrze viditelná zevnější znamení, t. j. svaté svátosti.

Svátosti ustanovil Ježíš Kristus a to všechny, t. j. *sedmero svátostí*.

Křest je nejprvnější svátost, protože před ní nemožno žádné jiné svátosti přijmouti; je také svátost nejpotřebnější, protože bez křtu nikdo, ani dítě, nemůže dojíti řádnou cestou spásy.

Biřmování je svátost, ve které pokřtěný člověk skrze vzkládání ruky biskupovy, mazání sv. křížmem a slova biskupova od Duch Sv. bývá posílněn, aby víru svou statečně vyznával a podle ní živ byl.

Přijmi sv. biřmování dříve, než opustíš školu anebo krátce poté. Biřmovací lístek dostaneš od svého katechety nebo duchovního správce. Včas se odebeř do kostela s kmotrem (katolíkem).

Před sv. biřmováním vzbuzují se tři božské ctnosti a lítost nad hříchy.

Při sv. biřmování, když biskup stojí u oltáře, modlí se za všechny biřmovance:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen. Přijd', sv. Duše, naplň srdce svých věrných a oheň lásky své v nich rozněť! Amen.

Poté vzkládá ruce na biřmovance: Modleme se: Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi nám dal ve sv. křtu milost znovuzrození a odpuštění hříchů, sešli nám

s nebes Ducha Svatého a jeho dar moudrosti a rozumu, rady a síly, umění, pobožnosti a bázně boží. Amen.

Biskup maže biřmovance svatým křížmem na čele, říká slova : »N. (jméno biřmovací), *znamenáám tě znamením kříže a posiluji tě křížmem spasení ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.*« Pak jemně udeří biřmovance v tvář a dí: »Pokoj s tebou!«

Biřmovanec říká po tichu v srdci svém: »Budiž mi vítán, Duše Svatý, a posilniž mne! Amen.«

Poté biřmovanec kleče se pomodlí zbožně tištěnou modlitbu, kterou dostává na památku.

Když se vrátil biskup k oltáři: Modleme se! Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi mne ve svátosti biřmování učinil pomazáním svatým křížmem v podobě kříže dospělým křesťanem a bojovníkem Kristovým, dejž mně na přímluvu sv. patrona mého, by Duch Sv. stále ve mně přebýval a mne posiloval ve víře i životě dle víry. Požehnej mne Bůh Otec, Syn a Duch Svatý. Amen.

Po sv. biřmování vyslechnou biřmovanci napomenutí biskupovo a pomodlí

se »Věřím v Boha«, »Otče náš« a »Zdrávas, Maria«.

Než se celý obřad ukončí, setrvej klidně a zbožně na svém místě. Dárek, který ti dává kmotr, budiž ti milou vzpomínkou na sv. biřmování, není však věcí hlavní, neboť mnohem větších darů se ti dostává milostí Ducha Svatého.

Nejsvětější svátost oltářní je právě Tělo a pravá Krev Ježíše Krista pod způsobami chleba a vína, v nichžto se nám Ježíš Kristus podává za duševní pokrm a za nás obětuje nebeskému Otci. Kristus Pán jest v nejsvětější svátosti přítomen pravdivě, skutečně a podstatně, t. j. podstatou svého Těla a své Krve (viz strana 33).

Obětí Kristovou na kříži neměla přestati oběť vůbec. Proto ustanovil při poslední večeři na památku své oběti krvavé ustavičnou oběť nekrvavou: *mši svatou* (viz str. 17).

Svátost pokání (viz str. 25).

Poslední pomazání jest svátost, ve které nemocný skrze mazání svatým olejem nemocných a skrze modlitbu kněžskou nabývá milosti Boží ke spasení duše a častěji i k prospěchu těla.

Svěcení kněžstva jest svátost, kterou se vzkládáním rukou biskupových a modlitbou uděluje kněžská moc a zvláštní milost k řádnému konání úřadu kněžského.

Manželství vůbec je nerozvížitelný svazek mezi jedním mužem a jednou ženou. Proto křesťanům je manželství ona svátost, kterou se dvě svobodné křesťanské osoby, muž a žena, nerozlučně spojují a od Boha nabývají milosti, aby povinnosti stavu manželského až do smrti věrně plnily.

Platné manželství křesťanské nemůže býti rozloučeno, leda smrtí jednoho z manželů.

Čtyři poslední věci člověka jsou: smrt, soud, peklo a nebe.

Vě smrti okamžiku,
až opustíme zem,
ó, Kriste, Slitovníku,
bud' milostiv nám všem.

(J. V. Sládek, Cesta do věčného města.)

Opětné spojení duše s tělem, vzkříšení těla, nastane o soudu obecném, až tento viditelný svět jednou přestane, jak pěje Tomáš z Celana:

Den ten hněvu, hrůzy, tmavý
celý vesmír v popel ztráví . . .

Poslední soud je závěr světových dě-
jin, konec všeho času . . .

Jednej tak v tom světě všude,
bys, až budeš umírat
a vše vůkol plakat bude —
ty's se mohl usmívatí.«

(Jablonský.)

»Bud' věrný až do smrti.« (Zjev. 2., 10.)

IV.

Plň zákon Boží.

Zaviněná neznalost těchto pravd jest
těžkým hříchem. Víry jest ke spa-
sení nevyhnutelně potřeba každému člo-
věku, neboť jedině vírou může poznati
smysl života a životem podle víry do-
jíti cíle svého.

Kristus Pán nařídil apoštolům, aby
učení jeho hlásali všem národům: Kdo
uvěří a pokřtěn bude, bude spasen, kdo
neuvěří, bude zavržen (Mar. 16, 16).
Ale nestačí, abychom víru toliko znali
a v srdci chovali; musíme ji také slovem
i skutkem vyznávat; »víra, nemá-li

skutků, jest mrtva sama v sobě« — praví sv. apoštol Jakub, proto, když jest potřeba, i víru obhajuj a sebe nebo jiného ve víře posiluj. Není bohatství, není pokladu nad víru katolickou (sv. Augustin). Zachovej si tudíž poklad obecné, pevné, stálé, uvědomělé a živé víry, neboť bez ní »nemožno jest Bohu se líbiti« (K Žid. 11, 6), i kdybys měl pro ni trpěti.

Důvěřuj v Boha, jeho pomoc a ochranu.

Kdo Boha má za pevný hrad,
nic nemusí se zlého bát,
i v bouři může kliden být,
neb nad ním Bůh svůj drží štít!

(Sládek.)

»Kdybych i chodil uprostřed stínu smrti, nebude se báti zlého, neboť Ty se mnou jsi.« (Žalm 22, 4.)

A jest-li ti teskno, dítě mé,
jen modli se, vroucně modli;
jak letí anděl přes tu zem,
on jistě u tebe prodlí.

(Sládek.)

Modli se často a rád! Za modlitbu se nestyd', »nebojte se těch, kteří zabíjejí

tělo, ale duše zabíti nemohou«. (Mat. 10, 12.) »Potřebí jest vždycky se modlití a neustávati.« (Luk. 18, 1.) Kdo se vytrvale modlí, bude vyslyšen. Modlitbě své věnuj pozornost největší, jak se člověk modlí, tak i žije. Čím jest pokrm tělu tvému, tím jest duši tvé modlitba.

Katolický křesťan jest pod těžkým hříchem povinen alespoň jednou za rok zřízenému knězi se zpovídati a v čas velikonoční (u nás: od Popeleční středy do svátku Nejsv. Trojice včetně — 103 dni) velebnou Svátost oltářní přijati. Ale rok je doba dlouhá; hodné dítě navštěvuje často své rodiče, dobrý katolík přistupuje vícekrát než jednou v roce ke stolu Páně; na př. o větších svátcích Páně a P. Marie, nebo o neděli po prvním pátku v měsíci. »Já jsem chléb života, kdo jí mne, nebude lačněti,« ano ještě více — »žít bude na věky.« (Jan 6, 35, 52.) Sám Ježíš se ti nabízí za sílící pokrm. Volá k tobě ze svatostánku: »Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi a já vás občerstvím.« (Mat. 11, 28.) Nenechávej volati Pána Ježíše nadarmo! Nepouštěj se Boha a Pán Bůh neopustí tebe! Byl-li jsi tak

nešťasten, že jsi se dopustil těžkého hříchu, vzbud' ihned dokonalou lítost: »Miluji Tě nade všecko, ó dobro nejvyšší; srdečně lituji, že jsem Tě urazil.« Jakmile ti bude možno, vykonej sv. zpověď!

Máš určité povinnosti k sobě, a to vypěstiti v sobě křesťanskou mravní osobitost a charakter. Nebud' sobeckým, neboť »nezřízená láska k sobě více ti škodí než cokoliv jiného« (sv. Tomáš Kemp.). O jídle a nápoji si pamatuj, že nežijeme, abychom jedli, ale jíme, abychom žili. Dbej svého zevnějšku, šat tvůj ať jest čistý a vkusný, zanedbanost se oškliví, strojivost uráží (šat má účel mravní, estetický a zdravotní). Pilně a svědomitě plň své povinnosti k rodičům, sourozencům, k bližním, ke svým učitelům, ke škole a to nejdříve povinné práce a potom jiné! Přičiň se, Pán Bůh ti požehná.

Křesťanu je dovoleno povyražení a zábava, vždyť i Spasitel šel na svatbu do Káni Galilejské, ale zábava budiž v pravý čas, s mírou, ve slušné společnosti. Návštěva koncertů a divadelních představení, která mají uměleckou a

mravní cenu, uměleckých sbírek, výstav, přednášek a j., jest mocným prostředkem sebevzdělání a přináší osvěžení. Právě tak i četba dobrá! Řekni mi, co čteš, a já ti povím, kdo jsi. Varuj se špatné četby, nečti knih a listů proti náboženských. Hleď si opatřiti Písmo sv. s poznámkami a čti životy svatých. Skrytý poklad nalezneš v Následování Krista, nebo Duchovním boji, Exerciciích sv. Ignáce nebo ve sv. Terezii, sv. Františku Sáleském — jen porad' se s knězem, ten ti již vhodnou duchovní četbu opatří.

Nezapomínej povinností k bližnímu, a to předně povinností lásky nejen k příteli, ale i k nepříteli. Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí, modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají vás (Mat. 5, 44), žádá od nás P. Ježíš. Druhou povinností jest spravedlnost, to jest ochota dávat i nechávat každému, co mu po právu náleží.

V obcování bud' ke každému pozorný a šetrný. Představ si, že jsi na místě bližního a bližní je na místě tvém a nebudeš nevlídným nikdy. Dovoleno jest provázeti pohřby nekatolické, neboť to

se nepovažuje za účast v úkonu náboženském, nýbrž za akt společenské slušnosti a zdvořilosti.

Miluj nejprve spravedlnost, pak dobročinnost. Bud' vždy poctivým a upřímným. »Mírnost vaše bud' známa všem lidem.« (Filip. 45.) I v řeči bud' skromným, proto varuj se nepotřebných styků a zbytečných řečí. Nepochybuj sebe nikdy k úzkostem. K osobám stavu duchovního bud' vždy uctivým, přihlídej k tomu, že jsou rozdavači tajemství božích! U nich hledej rady i pomoci!

Neposuzuj, zdání často klame! Uznávej rád přednosti druhých!

Budeš-li zbožným křesťanem, budeš i upřímným vlastencem s láskou v srdci k rodné zemi.

Ať projdeš svět, chlad zamrazí tě všady,
necht' krásnější tam vše— jen tady

bratry máš...

jsi poutem s nimi spjat, jež tkala

vyšší ruka,

Tvůj los je s nimi žít, jich cítit ples

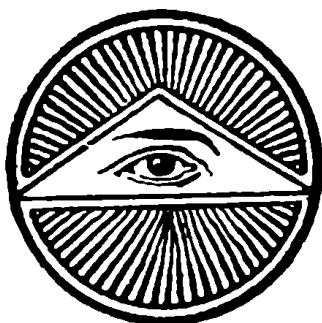
i muka.

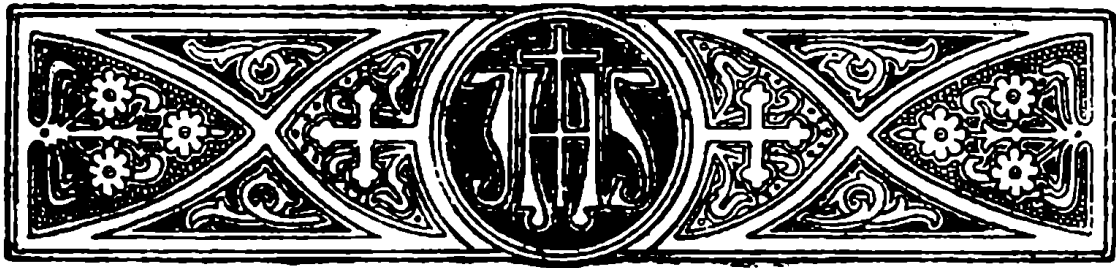
(Čech.)

A na cestu životem si pamatuj:

**... dokud v těle srdce bije
tu klidu tvého chvíle krátká,
bud' nových skutků vigilie,
bud' nové práce plodná matka!**

(Vrchlický: Život a Smrt.)

P Í S N Ě

Písně adventní.

1. Z nebe posel vychází.

1. Z nebe posel vychází, - z dávna již
žádaný, - k Panně čisté přichází, od
Boha poslaný. - [:Ten rajský archanděl,
- nazvaný Gabriel.:]

2. Pokorně se pokloniv, - koná své po-
selství, - hlavu svou ctně nakloniv,
svaté ctí panenství. - [:Pannu teď' po-
zdraví, - divnou věc vypráví.:]

3. Zdrávas, Panno, milostí od Boha
zdobená, - ctnosti všechněch předností
nad jiné vznešená: - [:Syna aj míti
máš, - jméno mu Ježíš dáš.:]

*) Písně otištěny s laskavým svolením vdp.
P. Frant. Žáka, T. J., z jeho Družinského
zpěvníku, z části převzaty z jiných zpěvníků
a pokud dovoleno pro potřebu školní a ko-
stelní z Českého kancionálu.

4. Nestrachuj se, Maria, - Pán div ten učiní, z Ducha počneš, Panno ctná, Bůh sám Tě zastíní; [:nač nelze mysliti, - může Bůh činiti.:]

5. Maria jak uslyší - anděla svatého, - dí: Jáť dívka nejnižší - Pána jsem věčného. - [:Podle tvých slov se staň, - jak chce můj Bůh a Pán.:]

2. Zdrávas bud', Panno Maria.

1. Zdrávas bud', Panno Maria, - ó královno, - Panna jsi přeušlechtilá, - ó královno, Maria!

2. Pohlédni s výšin nebeských, - ó královno, - k pokorné prosbě dítek svých, - ó královno, Maria!

3. Aj, ty jsi Matka milosti, - ó královno, - život a pramen sladkosti, - ó královno, Maria!

4. Po Bohu naše naděje, - ó královno, - přímľuva tvá nám prospěje, ó královno, Maria!

5. K tobě voláme v soužení, ó královno, - synové Evy ztrápení, o královno, Maria!

6. K tobě voláme lkajíce, ó krá-

lovno, - zkroušeně hříchů želíce, - ó královno, Maria!

7. V údolí tomto slzavém, - ó královno, - ochranu máme v srdci tvém - ó královno, Maria!

8. Za děti své se přimlouváš, - ó královno, - v mateřské lásce k nám se znáš, - ó královno, Maria!

9. Oči své lásky obrať k nám, - ó královno, ochraň nás proti úhonám, ó královno, Maria!

10. Ukaž nám Synáčka svého, - ó královno, - plod života přechistého, - ó královno, Maria!

11. Po naší pouti vezdejší, - ó královno, - připrav nám život vzácnější, ó královno, Maria!

12. Přesvatá Boží Rodičko, - ó královno, oroduj za nás, Matičko, ó královno, Maria!

13. Abychom s Boží milostí, ó královno, - blažené došli věčnosti, - ó královno, Maria!

Písně vánoční.

3. Narodil se Kristus Pán.

1. Narodil se Kristus Pán, - veselme se, - z růže kvítek vykvet nám, - radujme

se. - Z života čistého, - rodu královského
nám, nám narodil se.

2. Jenž prorokován jest, - veselme se,
- ten na svět poslán jest, - radujme se! -
Z života atd.

3. Člověčenství naše, - veselme se, -
ráčil vzíti na se, - radujme se! - Z ži-
vota atd.

4. Goliáš obloupen, veselme se,
člověk jest vykoupen, radujme se!
Z života atd.

5. Narodil se z Panny, - veselme se, -
jak byl zvěstovaný, - radujme se! - Z ži-
vota atd.

6. V Betlemě se v noci, - veselme se, -
zrodil z božské moci, - radujme se! - Z ži-
vota atd.

7. Máme Spasitele, - veselme se, - věč-
né Slovo v těle, - radujme se! Z ži-
vota atd.

8. Hvězda už ho vítá, - veselme se,
vina bude smyta, radujme se! - Z ži-
vota atd.

9. Na jesliček loži, - veselme se,
spočívá Syn boží, - radujme se! Z ži-
vota atd.

10. Otevře nám zase, veselme se,

- bránu k věčné spáse, - radujme se!
Z života atd.

11. Zdráva, svatá Matko, - veselme se,
vítej Jezulátko, - radujme se! Z ži-
vota atd.

4. Nesem vám noviny.

1. Nesem vám noviny, - poslouchejte,
- z betlemské krajiny, - pozor dejte:
[:slyšte je pilně, - věřte je silně:] - roz-
jímejte!

2. Synáčka zrodila čistá Panna, v
jesličky vložila Krista Pána; - [:ovinula
jej, - zavinula jej:] - plénčičkama.

3. K němužto andělé s nebe přišli,
také i pastýři jsou se sešli; [:jeho
vítali - jeho chválili:] - dary nesli.

4. Anděl jim v poušti sám přikazoval,
- jenžto k nim s výsosti sestupoval;
[:v Betlem spěchejte, - neprodlévejte:]
rozkazoval.

5. Při svatém Kristovu narození - stal
se div veliký v okamžení; - [:Boží velká
moc - proměnila noc:] - v světlo denní.

6. Andělé v oblacích prozpěvují, - ra-
dostnou zprávu všem ohlašují; [:že
jest narozen, v jeslích položen,:]
oznamují.

Také my, křesťané, nemeškejme, -
k svatým těm jesličkám pospíchejme!

[:Krista milého, Pána našeho:]
přivítejme!

8. Vítej nám, Ježíšku, s nebe daný,
- jenž jsi se narodil z čisté Panny; [:na
nás pohlédni, - od nás též vezmi:] tyto
dary.

9. Tak lid svůj sobě jsi zamiloval, -
pro něj žes slávy své nelitoval; - [:sstou-
pil jsi s nebe, - za ně bys sebe:] - obě-
toval.

10. Přijmi ty nábožné dary od nás,
- králi náš nejvyšší, Ježíšku náš; - [:svo-
je poddané, tobě oddané:] - dobře ty
znáš.

11. Žádáme s upřímnou zkroušeností,
- abys nás uvedl do radosti, - [:tam, kde
přebýváš, - slávy požíváš:] - na věčnosti.

5. *Slyšte, slyšte, pastuškové.*

1. Slyšte, slyšte, pastuškové, jaké
znějí zpěvy nové - v této noční hodině -
u betlemské jeskyně.

2. Andělé tam sestupují, - čest a slávu
prozpěvují - pacholíčku zkroušeně,
jenž si hová na seně.

3. Děťátko to Syn je Boží, od něho
je všechno zboží, - a zde leží maličký,
- synek chudé Matičky.

4. Pěstoun Josef po Betlemě - hledal
nocleh Pánu země; - nikdo neměl míste-
čka - pro tohoto poutníčka.

5. Tehdy matka v noční době - zvolila
stáj za byt sobě, - v kouteček ten nej-
nižší - sestoupil Pán nejvyšší.

6. V jeslích leží pacholátko, - plesej,
plesej, blahá Matko, - byť i Betlem ne-
znal tě, - ty zde nejsi v samotě.

7. Andělů sbor jak své paní - s uctivo-
stí se ti klaní, - nemluvňátko líbají,
radostně je vítají.

8. Nejsi více chudá žena, - pastýři zde
na kolena - před tvým Synem padají,
písně chvály zpívají.

9. Také od východu z dáli - pospí-
chají moudří králi, - aby vzdali chválu,
čest, - tomu, jenž Pán králů jest.

10. I my jdeme k chudé stáji, - ta dnes
podobá se ráji, - andělské tam zpěvy
zní, - a sám Pán Bůh bydlí v ní.

11. U syna rač, drahá Máti, - laskavě
se přimlouvati, ať svou ruku vztáhne
k nám, laskavě ať žehná nám!

6. *Jak jsi krásné.*

1. Jak jsi krásné, neviňátko, - v prostřed bídě, ubožátko; - před Tebou padáme, - dary své skládáme.

2. Já Ti nesu dvě kozičky, - by zahřály tvé oudičky, - já zas drobet mlíčka, - by kvetla tvá líčka.

3. Já Ti nesu veselého beránka ze stáda svého, - s nímž si můžeš hrát, libě žertovati.

4. A co my Ti nuzní dáme, - darovati co nemáme; - my Ti zadudáme, - písň zaspíváme.

5. Pastouškové mu dudají, zvuky dud se rozléhají, - slavně dudy dují, všichni prozpěvují.

6. Měj se dobře, Jezulátko, - přespanilé pacholátko, s Tebou se loučíme, Bohu poroučíme.

7. *Veselé vánoční hody.*

1. Veselé vánoční hody, zpívejte, dítky, koledy: - o tom, co se v skutku stalo, - že se lidem narodilo - Děťátko.

2. Onoť světa Spasitelem, - Slovo učiněné tělem, - Syn Boží a Syn člověka, - Otec budoucího věka, - Děťátko.

3. Jehož Panenka počala, v zimě
v chlěvě porodila, - položila do jesliček,
- obvinula do pleniček, - Děťátko.

4. Volek, oslíček tu stáli, - a na Pána
jsou dýchali, - zahřívali nemluvnátko,
- roztomilé pacholátko, - Děťátko.

5. Slunce stvořil's a hvězdičky, - zde
ve tmě ležíš maličký; - Ty, jenž všemu
oděv dáváš, - sám jsi nahý a nic nemáš,
- Děťátko!

6. Chudí duchem pastuškové - vydali
se v chvály nové: - vítej k nám, anděl-
ský Králi, - Tebe jsme z dávna žádali,
- Děťátko!

7. S nimi také k Tobě jdeme, a
z Tebe se radujeme: Vítej, Slávo an-
dělíčků, Synu Boží, náš bratříčku,
Děťátko!

Písně postní.

8. Již jsem dost pracoval.

1. Již jsem dost pracoval - pro vaše
spasení! - v lásce vám hlásaje - nebeské
učení. - V město svaté nyní se ubírám, -
za hříchy člověka život svůj v obět'
dám.

2. G r a d u a l e. U jeslí betlemských
- andělé zpívali, - země i nebesa - při-

chod můj vítaly. - Ejhle, teskná blíží
se hodina, - těžký kříž obtíží - ramena
nevinná.

3. E v a n g e l i u m. Světu když hlásal
jsem - lásku a smíření, - za mnou lid
pospíchal, hledaje spasení. Doba
strastná - pro mne již nastává, - do ru-
kou nepřátel - lid můj mě vydává.

4. K r e d o. S nebe Bůh sestoupil! -
všechn lid vyznával, - divy když činil
jsem, - lačným chléb rozdával. - Pravdy
svaté - nyní však neslyší, - pohrdá láskou
mou, - milostí nejvyšší.

5. O b ě t o v á n í. K večeři poslední -
se svými zasedám, - chleba a vína dar
- k nebesům pozvedám. - V oběť věčnou
- za vás se podávám, - v tajemných způ-
sobách - s vámi vždy zůstávám.

6. S a n c t u s. Pod křížem přetěžkým
- na smrt se ubírám, - v rány své bolest-
né - celý svět zavírám. - S bázní svatou
popatřte na Pána, - jemuž jste volali
- nedávno hosanna!

7. P o p o z d v i h o v á n í. Na kříži
oběť již - přináším krvavou, - za hříchy
vydávám tělo své, krev i svou. Pro
kříž těžký, - pro rány údů mých, - od-

pust' jim, Otče můj, - shlad' světa všeho
hřích!

8. A g n u s. Spasitel dokonal, - slunce
se zatmělo. - Golgoty skalnaté - lůno se
zachvělo. - Synu Boží, tobě se koříme, -
pod křížem hříchů svých - srdečně že-
líme.

9. P ř i j í m á n í. Na kříž hled', duše
má, - vše jest již skončeno, - do hrobu
nového - tělo je vloženo. - Jezu milý, -
záruko spásy mé, - sestup i v duši mou
- v svátosti tajemné!

10. Z á v ě r. Uctívej svatý kříž, - lásky
važ hlubiny, za tebe na smrt šel -
Beránek nevinný. - Čas jest nyní ze
hříchů povstati, - dřív než nás na soud
svůj - bude Bůh volati.

9. Kristus příklad pokory.

1. Kristus příklad pokory, - náš milo-
stivý Bůh, - s nebe na zem sestoupil, -
by splatil lidstva dluh. - Otce svého milý
Syn - vzal tíži chudoby, - by nás sprostil
tíže vin a hříchů poroby.

2. V chudé chyši pastýřské - se z Pan-
ny narodil, celý život v chudobě -
a v strasti mnohé žil. V cizím kraji

Matička - jej milá skrývala, - bezživotí dítěte - když zloba hledala.

3. Na poušti byl pokoušen - a od svých nepoznán, - pohaněn a opuštěn - a v ruce hříšných dán. - Vše to z lásky k člověku - zde v světě podstoupil, - Otce svého poslušen - až k smrti kříže byl.

4. Horko, zimu, žízeň, hlad - vše snášel s tichostí, - by nám opět otevřel zdroj božské milosti. - V potu tváře pracuje, - si chleba dobýval, - slovem pravdy nebeské - lid k Otci svému zval.

10. Matka pláče.

1. Matka pláče, ruce spíná, - ach můj Bože rozmilý, - v žalu vidí svého Syna, - jak jej na kříž přibili. - V této době, plné bolu, - žádá umřít s Ježíšem, - rány jeho nese spolu - ve svém srdci mateřském. - [:Pro bolesti, pro žalosti - srdce svého čistého - odpusť nám, jichž nepravosti - vbodly meč ten do něho.:]

2. Nyní vzhůru pozdvihuje - oči pláčem zkalené, - kvílí zas, když pozoruje - nohy, ruce zraněné; - ruce, které líbávala, - které vždycky žehnaly, - nohy, které vídávala, - k ubohým jak spěchaly.

[:Pro bolesti . . . :]

3. »Žízním«, prosí umíraje, matka nesmí k dítěti, - každý kat mu vzhůru laje, - ona musí slyšeti. - Velké bídy nesem sice, - bolest mnohou trpíme, - ta však nevýslovně více, - nade kterouž kvílíme. - [:Pro bolesti . . . :]

4. Jehož někdy s pečlivostí - po Sionu hledala, - toho s takou ukrutností . Kalvarie odňala! Na kříži již dokonává - všecka její naděje, - Ježíš ducha odevzdává - kam se matka poděje! - [:Pro bolesti . . . :]

11. Pro Své svaté drahé rány.

1. Pro Své svaté drahé rány, - Ježíši ukřižovaný, - smiluj se nad námi!

2. Tebe, Kriste, vyznáváme, - na smrt tvoji vzpomínáme, - dej nám požehnání!

3. Rány rukou, nohou ctíme, - hříchy své v nich, Pane, zříme, - smiluj se nad námi!

4. Pro zraněné srdce svoje - milosti nám otevř zdroje, - předobrá Ježíši!

5. Po tom časném putování, - uděliž nám přebývání - v nebeské své říši.

Písně velikonoční.

12. Vesel se, nebes královno.

1. Vesel se, nebes královno, - alleluja,
- zaplesej, světa koruno, - alleluja.

2. Neb Syn tvůj, jehož's zrodila, - alleluja,
- z mrtvých vstal, Matko přemilá,
- alleluja.

3. Jehož jsi smrti plakala, - alleluja, -
vpravdě vstal Kristus, chvála tvá, - alleluja.

4. Tělo, jež s kříže viselo, - alleluja,
- v rouchu se slávy zaskvělo, - alleluja.

5. Rány jsou jeho zhojeny, - alleluja,
- skví se jak drahé kameny, - alleluja.

6. Ubledlá tvář a zsinalá, - alleluja,
jako blesk slunce vydala, - alleluja.

7. V očích, jež zlá smrt zavřela, - alleluja,
jasnost zas hvězd se zaskvěla,
alleluja.

8. Tělo, jež bylo smrtelné, - alleluja, -
povstalo slávou oděné, - alleluja.

9. Všechn je krásný, bažený, - alleluja,
- slavný král, vítěz vznešený, - alleluja.

10. Ve slávě své a jasnosti, - alleluja, -
na věky září s výsosti, - alleluja.

11. Z vítězství jeho raduj se, - alleluja,
- u něho za nás přimluv se, - alleluja!

Píseň o Božím Těle a při sv. přijímání.

13. Píseň při sv. přijímání.

1. Ó Jezu, vzácný duše hosti, - jenž
skrytě na oltáři dlíš, - ty ve způsobě
chleba s námi - se v přijímání sjednotíš.
- Ó přijd', ó přijd', ó přijd', - ó přijd'
a proměň duši nám svou přítomností
v Boží chrám, - ó přijd', ó přijd', ó přijd',
- ó přijd', a proměň duši nám svou přítomností
v Boží chrám.

2. My nevidíme svým tě zrakem, - však
poznáváme víru svou, - a srdce naše,
hnutá láskou, - tě s toužebností k sobě
zvou. - Ó přijd' atd.

3. Nás svatá zpověď očistila, tvůj
obraz, Bože, svítí v nás, - svým příchodem
chceš jemu dáti - jas větších ještě
rajských krás. - Ó přijd' atd.

4. Kdo jí mé tělo, krev mou pije,
ten bývá ve mně, já pak v něm, - řeks,
Pane, a my s živou touhou - se s tebou
v lásce spojit chcem. - Ó přijd' atd.

5. Kdo jí mé tělo, krev mou pije,
žít bude vzkřísen na věky; - nám sílu

skytne přijímání - pro cíl ten žití daleký. - Ó přijď atd.

14. Chval, Sione, Spasitele.

1. Chval, Sione, Spasitele, - chval pastýře, vůdce vřele, - prozpěvuj mu v pís-
ních čest. - Rozezvuč se k chválám krále,
zpěv říct nemůž dokonale, jak On
velký, dobrý jest.

2. Příčina se důležitá - k pochvale ti
dnes naskýtá: - chléb věčného života,
- ježto při posledním stolu - dvanácteru
apoštolů - dala věčná dobrota.

3. Pějme chválu libohlasnou, - a tu
radost naši jasnou - uslyš hvězdná výši-
na. Neboť se dnes ten den slaví,
kdežto nejprv k duši zdraví - dána tato
hostina.

4. U té posvátné večere Beránkem
tím novým béře starý zákon již svůj
cíl. Nová doba nastupuje, a stín
pravdě ustupuje - světlo dáno za podíl.

5. Co tam Kristus nám daroval, - to
vždy činit přikazoval - ku své věčné pa-
měti. - Proto, jak jí poručíno, - naše cír-
kev chléb a víno posvěcuje k oběti.

6. Dává se nám naučení, - že se chléb
zde v tělo mění, - víno u krev přechází.

- Čeho mysl nepojímá, - toho právě víra
přímá - pokorou svou dosahá.

7. Pod rozdílnou tou způsobou, - pou-
hým znakem, pouhou dobou - důstojná
věc bytuje. Od krmě se nápoj dělí, -
pod způsobou každou celý - Kristus Pán
však obcuje.

8. Od beroucích nerozdvojen, - nero-
zlámán, nerozpojen, - v celosti se poží-
vá. - Na tisíce si ho berou, - a to všichni
stejnou měrou, - aniž celku ubývá.

9. Zlí a dobří ústa chýlí, - nestejné
však jsou jich díly - života neb záhynu.
- Dobrým k žití, zlým je k moru, - aj,
jak následek je v sporu totožného
u činu.

10. Ni to změny nepůsobí, - zdali se ta
svátost drobí, - všečen celek přesvatý.
- Způsob se jenom láme, ale svátost ce-
lou máme - v úplnosti podstaty.

11. Aj, chléb svatých nebešťanů - stal
se stravou pozemšťanů, synům v podíl
pravý dán. - Prorokován v Izákovi, -
předzvěstován v beránkovi, - v manně
svaté předvídán.

12. Pastýři, ty pravý chlebe, - chraň
nás a nasycuj s nebe - v tomto časném
údolí! - Nechť lid, jenž jest z tvého stá-

da - hostiny tvé nepostrádá - na nebes-
kém zástolí!

Písně k Pánu Ježíši.

15. Mé jsi potěšení, můj Ježíši.

1. Mé jsi potěšení, - můj Ježíši! - outo-
čiště, jmění, - Bůh nejvyšší! - Nad Tebe
jiného - nic nežádám, - že jsi můj Spa-
sitel, - to vyznávám.

2. Jestli mne miluješ, - Tě miluji,
jestli mne zavrhneš, - Tě miluji;
jestliže mne tresceš, - neměním se, - pak-
li zatratit chceš, - nedivím se.

3. Přece Tě miluji, - že dobrý jsi, -
přece Tě miluji - že Pán můj jsi; - mi-
luji Ježíše, - že dobrý jest, - miluji Je-
žíše, - že Bůh můj jest.

4. Jeho jsou ty dary, - cožkoli mám,
- jehoť jsou milosti, - to dobře znám;
jehoť jest má duše - v hříšném těle,
- od něho všecko mám - propůjčené.

5. Duši mu navrátím - při skonání,
tělo své odevzdám - v z mrtvých vstání,
- tak jiné vše mu dám - jako Pánu, -
vděčně mu odevzdám - jako Bohu.

6. S Ježíšem umřítí - sobě žádám, -
s Ježíšem živu být - naději mám, - Ježíš

věčně věkův - jest mým Pánem, - Ježíši
bud' chvála věčná. Amen.

16. Ježíši, Králi nebes a země.

1. Ježíši, Králi nebes a země, - Tobě
se koří andělů chor, velebnost tvoji
v hymnech a písních - opěvá svatých a
světic sbor: - nám zahaluješ tvář ve Svá-
tosti, víra však zří ji oslavenou, - a
svému Králi ve svatostánku - vzdáváme
úctu na kolenou.

2. Ježíši, Králi nebes a země, - blaže-
ných duší opojení, - ze Srdce tvého osla-
veného - se tokem věčným jim pramení:
nám zahaluješ je ve Svátosti, - láska
však tuší nebeský zdroj, - Ježíši, Králi
nebe a země, - se Srdcem svým nás na
věky spoj.

3. Ježíši, Králi nebes a země, - vtělený
Bože, Spasiteli, - kam sahá okraj souše
a moře - zní zpěv ti chvály rozechvělý.
- Ó přijmi také tu píseň naši, - již Srdce
tvoje oslavujem, - požehnej za to na
těle, duši, - ó Jezu dobrý, požehnej všem.

4. Ježíši, Králi nebes a země, - ty jsi
hřích světa na kříži smyl, - na věky kra-
luj v srdci svých dítek, - víru v nás roz-

množ, naději sil! Věříme v tebe, Bože
naš věčný, - cesta jsi naše, život jsi náš!
- K tvému jen Srdci toužebně lneme, -
pravdy zdroj živý v sobě ty máš.

5. Ježíši, Králi nebes a země, - popřej
nám místa v království svém, - života
pout' až skončíme šťastně - po boji tu-
hém, po bolu všem. Království tvé
přijď, strasti kde není, - ani slz trpkých
rozloučení, - věčně kde ples a bez konce
radost - vítěznou hymnou po věky zní.

6. Ježíši, Králi nebes a země, - pokoj
svůj zaveď do rodin všech, - do srdcí je-
jich lásku a věrnost ze Srdce svého
skanouti nech! - Ohněm své lásky zahřej
ta srdce, - z nichžto jas lásky vymizel již,
- aby zas v kráse křesťanských ctností
- k Rodině svaté spěly vždy výš!

7. Ježíši, Králi nebes a země, - na Srd-
ce přiviň český svůj lid, - aby mu v duši
ozvěnou ráje zasvitl pokoj, nebeský
klid. - Navrať mu víru, naději, lásku,
uchraň ho bludů, nesvornosti, - aby tě
uznal za svého krále, klaněl se před
tvou velebností.

8. Ježíši, Králi nebes a země, - založils
církev, pravdy své chrám, aby nás
vedla v nadhvězdne stánky které jsi

z lásky připravil nám. - Nauč nás lásce
k Matce té dobré, - věrně ať za ní v ži-
votě jdem - s Václavem slavným vévo-
dou naším, - s Cyrilem, svatým Metodě-
jem.

Písně k Srdci Páně.

17. V Tvé Srdce, Jezu.

1. V té Srdce, Jezu, ve Svátosti - s dů-
věrou vkládám duši svou, u Tebe,
zdroji nábožnosti, - nalézám sílu s útě-
chou.

2. Ty, jsi, ó Jezu, růže štěstí roze-
stlal v dráhu žití nám, - proto jen Tobě
mají kvést, - v Srdce je Tvoje ukládám.

3. Duši-li svírá bolu tíže, - odnáším
těž ji před Tebe, se Srdcem tvým
mne v lásce svíže, - zásluhou bude pro
nebe.

4. V Tvé Srdce, Jezu, ve Svátosti -
s důvěrou vkládám duši svou, - chci míti
zde a na věčnosti jeho jen lásku od-
měnou.

18. Zajísejte, zpěvy vděčné.

1. Zajísejte, zpěvy vděčné, - zazvuč
chválou chrám i luh, - důkaz lásky ne-

konečné . dává světu věčný Bůh, Je-
žíšovo Srdce hlásá - smilování novou
zvěst, vděčně naše píseň jásá: Srdci
Páně sláva, čest!

2. Zloba nesvár v srdce seje, - vyrvat
chce květ spanilý, - svatý odkaz Meto-
děje, Václava a Lidmily. - Nám však
v Bohu kyne spása, - věrnost k víře zma-
ří lest, - vděčně vlast a církve jásá:
Srdci Páně sláva, čest!

3. Bože, uveď v církve svoji - všechn
zbožný slávský lid, - jedna víra ať jej
spojí, - jedné lásky hřeje cit! - Ježíšovo
Srdce hlásá: - Sjednocení ve mně jest!
- Vděčně s církví Slovan jásá: Srdci
Páně sláva, čest!

4. Sjednot', Bože Spasiteli, v Srdce
svého království - vírou, láskou vesmír
celý - k upřímnému bratrství! - Mír a
pokoj, štěstí, spása - v Ježíšově srdci jest,
- vděčně celý svět ať jásá: - Srdci Páně
sláva, čest!

Písně k Panně Marii.

19. Tisíckráté pozdravujem tebe.

1. Tisíckráté pozdravujem' tebe, ó
matičko Krista Ježíše, - ty jsi krásou vše-
likého nebe, tobě se koří celá říše;

- ty jsi po Bohu ta nejprvnější, - tobě
čest a chválu nejřednější . [:andělé a
svatí vzdávají, královnou tě vždycky
vzývají.:]

2. Přispěj také nám, ó matko naše, -
všichni vroucím srdcem žádáme, - tys je-
diné útočiště naše, - po Bohu nad tebe
nemáme. . Chvalozpěv ať tobě prozpě-
vovat - můžem tvoje jméno zvelebovat -
[: tak, jak tobě patří, po Bohu . chce-
me tě chválit každou dobu.]

3. Nebo stvořitel nebe i země - za
svůj stánek tebe vyvolil, . když přijal
člověčenství na sebe - v tvůj panenský
život se vložil. - Ježíš Kristus, Syn Boha
živého, moudrost tajemství převeliké-
ho, [:přehořkou smrt kříže podstou-
pil, nás od věčné smrti vykoupil.:]

4. Ty jsi na Sionu utvrzena, - přebý-
váš v městě posvěceném, - dříve než
bylas na svět zrozena, . poctěna jsi v li-
du uctěném, již požíváš věčné blaže-
nosti, - která připravena od věčnosti,
[:byla ti od Boha věčného, . Otce, Syna,
Ducha Svatého.:]

20. *Budiž vděčně velebena.*

1. Budiž vděčně velebena, Matko boží Maria, která s' Bohem vyvolena, - spasení nám zrodila. - Tebe ctíme, milujeme - srdcem celým, Maria, Maria.

2. Viděl prorok měsíc smavý, - pod tvou nohou, Maria, a hvězd dvanáct kolem hlavy, - sluncem celás zářila. Tebe ctíme, atd.

3. V mysli své Bůh od věčnosti, lásky radoval se, Maria, nebo krása sličných ctností bytosti tvé zářila. Tebe ctíme, atd.

4. Mezi tebe, mezi vinu - od počátku, Maria, - všemohoucnost z lásky k Synu - nepřátelství vložila. - Tebe ctíme, atd.

5. Moudrost boží zbudovala sobě stánek, Maria, - by v něm jednou přebývala a z něho se zrodila. Tebe ctíme, atd.

6. Bez poskvrny počatá jsi, - lilií jsi, Maria, v spanilost se rajske krásy - duše tvoje rozvila. Tebe ctíme, atd.

7. Milosti jsi plná, řekl - anděl k tobě, Maria, - tebe hřích se nedotekl, vše jsi čistá, spanilá. - Tebe ctíme, atd.

8. Jako vonná růže krásná - přišlas na svět, Maria, - bys nám jako hvězda spasná v cestu k nebi svítila. Tebe ctíme, atd.

9. Vypros nám, ó, Máti drahá, - vypros milost, Maria, - aby krása, pramen blaha - v srdcích našich zářila. Tebe ctíme, atd.

10. Zdob nám srdce liljí bílou, - aby tebe, Maria, - s okrasou ti zvláště milou - naše ústa slavila. - Tebe ctíme, atd.

11. Na pozemském putování - chraň nás hříchu, Maria, - aby v rajském radování - duše tebe spatřila. - Tebe ctíme, atd.

Píseň k andělu strážci.

21. Anděle Boží, strážce můj.

1. Anděle Boží, strážce můj, - ochránce věrný, vůdce můj, - vždycky mne řid' a napravuj, - ke všemu dobrému, - ke všemu dobrému povzbuzuj!

2. Ctnostem mne svatým vyučuj, - ať jsem tak živ, jak chce Bůh můj, - tělo, svět, d'ábla přemáhám, [:na tvoje vnuknutí:] - pozor dám.

3. Svatě ať život dokonám, - po smrti
chválu Bohu vzdám, - tam kde jej svatí
velebí [:se sbory andělů:] - na nebi.

Písně k sv. patronům.

22. Svatý Václave.

1. Svatý Václave - vévodo české země,
- kníže náš, pros za nás Boha, - svatého
Ducha! Kriste eleison!

2. Ty jsi dědic české země, - rozpo-
meň se na své plémě; - nedej zahynouti
nám i budoucím, svatý Václave!
Kriste eleison!

3. Pomoci my Tvé žádáme, - smiluj se
nad námi, - utěš smutné, zažeh vše
zlé, - svatý Václave! Kriste eleison!

4. Nebeské jest dvorstvo krásné, - bla-
ze tomu, kdo tam dojde - v život věčný,
oheň jasný - svatého Ducha. Kriste elei-
son!

5. Maria, Matko žádoucí, - tys králov-
na všemohoucí, prosiž za nás, - za kře-
st'any, svého Syna - Hospodina! Kriste
eleison!

6. Andělé svatí, nebeští, - račte nás
k sobě přivésti tam, kdež chvála

nepřestává - věčného Boha. Kriste eleison.

7. Všichni svatí za nás prostě, - zahynouti nám nedejte, svatý Víte, svatý Norberte, - svatý Prokope, - svatý Zikmunde, - svatý Vojtěše, - svatý Jene Nepomucký, - svatá Lidmilo, - svatý Václave! Kriste eleison!

8. Bohu Otci chválu vzdejme, - svatým křížem se žehnejme, - ve jménu Otce - i Syna jeho - i Ducha svatého. Kriste eleison!

23. Hospodine, pomiluj ny!

Hospodine, pomiluj ny! - Jezu Kriste, pomiluj ny! - Ty, spase všehomíra, - spasiž ny i uslyš, - Hospodine, - hlasy naše! Dej nám všem, - Hospodine, - žízn a mír v zemi! - Krleš, krleš, krleš!

24. K oltáři Páně.

1. I n t r o i t. K oltáři Páně plni touhy spějme - k Ježíše Krista drahé oběti, z hloubi své duše Hospodinu pějme, - k nebes ať výši duch náš zaletí! - Tobě, ó, Bože, z vin se vyznáváme, - na milost přijmi dítky zbloudilé! - Patrone svatý,

jehož v nebi máme, [:oroduj za nás, svatý Cyrile!:]

2. G l o r i a. Ó, budiž chvála Hospodinu vzdána, - lidem buď mír, již dobré vůle jsou, nebeská všem je otevřena brána, - plní kdož víry cestou Páně jdou.

Vzdávej svým otcům díky neustálé za světlo víry, vděčný národe, - aby nám jasně zářilo i dále: [:Oroduct za nás, svatý Metode!:]

3. K r e d o. Věříme v Boha, Otce všemocného, - v Ježíše Krista, stejné podstaty, spolu též v Ducha, dárce milostného, v němžto je poklad pravdy bohatý. Statečně chceme při své víře státi, - pilně se střící cesty nepravé, s dědicem svatým život za ni dáti: [:Oroduct za nás, svatý Václave!:]

4. O b ě t o v á n í. Chleba a víno v obět tobě nesem - podle tvé vůle, Pane na nebi; tobě se v obět skýtá země s plesem, jméno tvé svatá církev velebí. - Pastýře ctného dal jsi vlasti naší, dobrého otce lidu k útěše, - k němu se prosba v nebes výši vznáší: [:Oroduct za nás, svatý Vojtěše!:]

5. Š a n k t u s. Zapějme vroucně Pánu píseň slávy, - k nám se již blíží nyní

na oltář, nebesa nebes Krále svého
zdraví, - andělé před ním kloní svoji
tvář. - S nimi tam skví se jako hvězda
krásná, z nížto všem světlo lásky zá-
řilo, - národa matka, mučednice jasná:

[:Oroduj za nás, svatá Lidmilo! :]

6. B e n e d i k t u s. Požehnán budiž,
jenžto jménem Páně, - přichází s nebe,
plný milosti, ó, kéž se hostem duše
naší stane, pramenem spásy, čistých
radostí! - Dej, by se ze tvé přítomnosti
blahé - radoval stále vděčný národ tvůj,
- za mír a blaho naší vlasti drahé;

[:Ó, svatý Jene, v nebi oroduj! :]

7. A g n u s. Beránku Boží, který sní-
máš viny - celého světa, ježž jsi vykou-
pil, pohlédni na nás, na své hříšné
syny, - zlého nás zbav a ve všem dob-
rém sil! - Světcové naši, kteří v nebi
dlíte před Božím trůnem, slyšte ná-
rod svůj, - chraňte nás, svatý Prokope
a Víte, [:Anežko svatá, za nás oro-
duj! :]

8. Z á v ě r. Požehnej nám, ó, Bože,
s nebes výše, - ochraňuj národ, který
tebe ctí, - zachovej pokoj křesťanské
své říše, srdce všech naplň láskou,
svorností! Ochránci svatí naší drahé

vlasti, - kteří nám za stráž Bohem dáni
jsou: Stůjte vždy při nás ve všeliké
strasti, [národ svůj chraňte mocnou
přímluvou!:]

25. Ejhle, oltář Hospodinův září.

1. Ejhle, oltář Hospodinův září,
přesvatá nám obět nastává, - po tisíc let
denně s jasnou tváří - otčina ji zbožně
konává. - Za příkladem dávným se to
děje - Cyrila a otce Metoděje, - již to
rozkaz Kristův plnili, - pamět smrti jeho
slavili.

2. G l o r i a. »Sláva, sláva na výsostech
Bohu!« - nad Betlemem pěli andělé, -
a ten zpěv se podnes nad oblohu - k ne-
bes Pánu vznáší vesele. - Nechat' jen se
věčně věků vzdává - králi králů po všem
světě sláva, - kterou předkům našim
věstili - apoštolé naši přemilí.

3. E v a n g e l i u m a k r e d o. Zazně-
lo nám slovo pravdy věčné - Soluňanův
ústý před věky, - podnes v kráse stkví se
nekonečné, - obor světa zní jim daleký;
- přinesliť k nám oni Písmo svaté,
bychom z pravdy, ze studnice zlaté
moudrost nebes pilně vážili, - Bohu
sloužit vždy se snažili.

4. O b ě t o v á n í. Přijmiž, Otče, obět nekrvavou, - kterou v onen večer poslední - slavil Syn tvůj myslí přelaskavou, - přívětivě na nás pohlédni! - Jak jsi vlídně k Velehradu hleděl - a svou milost lidu připověděl, - když se v naší vlasti slavila - první obět tobě přemilá.

5. S a n k t u s. Svatý, svatý, svatý Hospodine, - slávy tvé jsou plna nebesa, - láska tvoje všemu tvorstvu kyne - svět ať celý tobě zaplesá! - Sestup, Kriste, přezázračně dolů, - ať se tobě pokloníme spolu - s celou vlastí, s celým národem, - s Cyrilem a otcem Methodem.

6. P o p o z d v í h o v á n í. Otvírá se nebes jasná brána, - zázračné kněz slovo vyslovil; vítej, duše, vítej Krista Pána, jenž se v způsob vína, chleba skryl! . Občerství tě krví svou a tělem, - spojíš se dnes se svým Spasitelem, jenžto život drahý za tě dal - a tě v církvi Soluňany zval.

7. A g n u s. Vítej Kriste, vítej, chlebe živý. Beránku, jenž světa hřích jsi sňal, - pohled', jak jsme tebe žádostiví, - neb jsi nás všech k sobě povolal! Ach, my hříchem ztratili jsme nebe kéž nám dáno zas je skrze tebe . pří-

mluvami apoštolů tvých, věrozvěstů našich slovanských.

8. P ř i j í m á n í. Hle i v této milostivé době - zve tě k stolu svému nebes Pán, - slyš, jak volá laskavě tě k sobě, - Boží hod zde tobě uchystán; - kéž si duše Krista zamiluje, apoštolů víry následuje, - nadějí též svatou zplápolá, - že ji Pán kdys v ráj svůj povolá.

9. Z á v ě r. Nechť tvůj oltář nikdy ne- uhasne - v našich zbožných vlastech slovanských! - Nechť se denně v míru září jasné - koná obět v chrámech křesťanských. - Z ní ať splývá v srdce lidu všeho - milost hojná požehnání tvého, - bychom věrní víře zůstali, - kterou bratři svatí hlásali.

10. Vyslyš, Pane, vyslyš prosbu věrou, - kterou k trůnu tvému skládáme, požehnej vlast, žehnej církev celou, - zůstaň s námi, zbožně žádáme; - provázej nás na vezdejší pouti, nedej lidu svému zahynouti, pro zásluhy svaté oběti - dej nám šťastně k tobě dospěti!

26. *Bože, cos ráčil.*

1. Bože, cos ráčil před tisíci roky rozžati, - otcům víry světlo blahé, - jenžto

jsi řídil apoštolů kroky z východu,
k naší Moravě drahé; [:k tobě hlas
prosby z této vlasti vane: - dědictví otců
zachovej nám, Pane, zachovej nám,
Pane!:]

2. Na Velehradě bratří ze Soluně
Cyril a Metod kázali nám spásu, - ochra-
nu skytli v církve svatém lůně, - učili
národ znáti ctnosti krásu. [:Od doby
té nám světlo víry plane: dědictví
otců zachovej nám, Pane!:]

3. Jazykem rodným Boží chválu pěli,
mateřskou řečí knihy svaté psali,
získali láskou Kristu národ celý, - život
nám na vše věky zachovali. [:Nezhy-
ne rod, jenž věřit neustane: - dědictví
otců zachovej nám, Pane!:]

4. Kolik to bouří nad vlastí se sneslo,
- o život bylo zápasit nám v boji, - mo-
hutné sídlo Svatopluka kleslo, - Velehrad
víry bez pohromy stojí, - [:Apoštolů
to dílo požehnané: dědictví otců za-
chovej nám, Pane!:]

5. Velehrad náš, ten rozkvétá vždy
znova, - nižádná moc už nám ho nero-
zboří, - pokud náš národ v hloubi srdce
chová - důvěru k Matce, která divy tvo-

ří. [:Maria za nás prosit nepřestane:
dědictví otců zachovej nám, Pane! :]

Za duše v očistci.

27. Odpočiňte v pokoji.

1. Odpočiňte v pokoji po boji, - věrné dušičky, - království nebeského dědičky, - dědičky!

2. Na přímluvu své Rodičky - odpusť dušičkám v očistci, - Kriste, dej jim milost svou, - ať se k tobě dotanou, - dostanou!

3. Na dušičky vzpomínejme, - z očistce jim pomáhějme, budou na nás vzpomínat, - až budeme umírat, - umírat! - Amen.

Mešní písně obecné.

28. Hospodine, všech věcí Pane.

K y r i e. Hospodine, - všech věcí Pane, - lid tvůj prosí pokorně tebe - za smilování. - Kriste, Synu Boží, - věčná nestihlá moudrosti, sestup k nám s výsosti, králi žádoucí! - Hospodine, - ó Duše svatý, - Utěšiteli pravý, - navštiv nás svými dary! - Pane, smiluj se!

G l o r i a. 1. Sláva Bohu na nebi, - pokoj lidu na zemi, - dobrou vůli majícímu, - Pána Boha chválícímu!

O b ě t o v á n í. Vzácná oběť se ti chystá, - Bože Otče laskavý, - podle vůle Jezu Krista - kněz ti dary připraví; - chléb a víno, tvoje věno, - obé bude proměněno, - jakož Syn tvůj pověděl, - dřív než za nás na smrt šel.

S a n k t u s. Nejmocnější Bože Otče, vždycky svatý, - nejmoudřejší Synu Boží svatý, - nejdobrotivější Těšiteli, - v darech hojný, původce pravdy, Duše svatý! - Hospodin jsi, Bůh zástupů, - plna jsou nebesa - všechna i země tvé cti, slávy, - blaze je tomu, kdož tě chválí.

A g n u s. 1. Beránku tichý, - kterýž snímáš hříchy, - Pane Ježíši, - pohlédniž na nás, - smiluj se, spas nás, - křesťankou říši!

2. Beránku Kriste, - dárce spásy jisté, - Pane Bože náš, - v slávě a moci - roven jsa Otci, - život všem dáváš.

3. Beránku Kriste, - Synu Panny čisté, - králi nebeský, - prosíme všickni - nyní i vždycky: - Chraň lid svůj český!

P ř i j í m á n í. Veselte se, věřící, - milost se vám stala, - láska věčně blažící

hod vám uchystala; v přetajemné
svátosti - nebes Pán se blíží, plesej,
srdce, radostí, Bůh se k tobě sníží!
Kyrie eleison.

29. Bože, před tvou velebností.

1. Bože, před tvou velebností, - na ko-
lena padáme, - za dar pravé pobožnosti,
- vroucím srdcem žádáme, - bychom tebe
milovali, - jako v nebi andělé, - obět
chvály tobě vzdali, podle svaté vůle
tvé.

2. G l o r i a. Sláva věčná plesej tobě,
Hospodine, Bože náš, - pokoj budiž
v každé době nám, jež za své dítky
máš. - Tvorstvo světa veškerého zpí-
vej tobě čest a dík, - žes nám poslal
Syna svého, - jenžto náš je prostředník.

3. E v a n g e l i u m. Boží slovo uka-
zuje - k věčné vlasti cestu nám, - kdo je
věrně naplňuje, - za Kristem jde v nebes
chrám. - Učiň srdce naše čisté, - ať jest
půdou úrodnou, - slovu svému dej, ó
Kriste, - vznik a vláhu příhodnou!

4. K r e d o. Věřím v Boha všemocné-
ho, - Tvůrce světa celého, - v Jezu Krista,
Syna jeho, - Otci v slávě rovného; v
Ducha, který obživuje - duše hojnou mi-

lostí, - darů svých nám uděluje, těší
v každé úzkosti.

5. **O b ě t o v á n í.** Přijmi obět čistou,
Pane, - skrze ruce duchovní, přijmi
dary věnované, - kteréžto se promění -
v tělo a krev Syna tvého, - jak On zřejmě
přikázal, - než se za hřích světa všeho
- na Golgotě v obět dal.

6. **S a n k t u s.** »Svatý, svatý, věčně
svatý, - Hospodin náš, Pán a Bůh!« -
takto zbožnou láskou vzňatý, zpívej
tobě každý duch! - Plna jsou tvé veleb-
nosti, Bože, zem i nebesa, - všechn
tvor ať s uctivostí - Hosanna ti zaplesá!

7. **P o p o z d v í h o v á n í.** Cherubí-
ni, Serafíni, - dolů s nebe sestupujte,
v písni chvály s námi nyní - slávu Boží
zvěstujte! - S nebes trůnu k nám se blíží
jménem Páně Boží syn, - jenžto shla-
dil na svém kříži - věčné tresty našich
vín.

8. **A g n u s.** Ó Ježíši, vzácný hoste, -
v srdci mém chceš stánek mít, - rci, ať
hříchů všech je prosté, důstojný bys
měl tam byt. V tebe věřím, v tebe
doufám, - tebe nejvýš miluji, - že jsem
zhřešil, oplakávám, - z duše celé lituji.

9. P ř i j í m á n í. V duši mou již sestup, Pane, - Ježíši můj nejsladší, - srdce touhou, láskou plane, - poklade můj nejdražší! - Duch můj plesá blažeností, - nebe celé v duši mám, - když tě, Jezu, ve svátosti . Boha svého přijímám.

10. Z á v ě r. Žehnej, Bože, lidu všemu, - v lásce tvé ať živi jsme, - věrní Kristu, Synu tvému, - zákon svatý plníme! - Dej nám žítí ke tvé chvále, - jak nám velíš, Otče náš, - uděl v boji síly stálé, - ved' nás tam, kde přebýváš!

30. Pozdvihni se, duše, z prachu.

1. Pozdvihni se, duše z prachu, - zalet' k rajským končinám, - s bázní, ale beze strachu, - vstup tam v lásky svatý chrám!

Vzlet', kde Bůh tvůj věčný sídlí, - blaží svaté, světice - a vše kryje lásky křídly, - jako plod svůj orlice.

2. G l o r i a. Sláva tobě, velký Bože, - jenž jsi stvořil tento svět, - jenžto voláš slunce z lože, - v luhy seješ jarní květ. - Jitřní záře, duhy krása, - světlý den i jasná noc, - všecko slávu tvoji hlásá, - zvěstujíc tvou božskou moc.

3. E v a n g e l i u m. Ty, jenž dáváš klasům zrátí, - jenžto šatíš lilie, - dej se

nám vždy lépe znáti, - jak tě Syn tvůj zjevuje. - Věčná pravda slova tvého - sviť nám jasným světlem svým, - sídla blaha nebeského vůdcem buď nám bezpečným!

4. **K r e d o.** Věřím v tebe, Vševládnoucí, - jenžto živly v moci máš, - jenž svou rukou všemohoucí - hory zlatem odíváš. Věřím v tebe, jenžto kvítí ranní rosou svlažuješ, jenžto víš, co srdce cítí, - a je k sobě v lásce zveš.

5. **O b ě t o v á n í.** Přijmi dary sluhy svého, jež tvá země zplodila, - a jež moudrost Syna tvého - za obět si zvolila; učiň, ať ta obět čistá slovem tvým se promění - v tělo a krev Jezu Krista a nám všem je k spasení!

6. **S a n k t u s.** »Svatý, svatý« prozpěvují tobě nebes kůrové, velebnost tvou oslavují všeho světa tvorové; - moudrost tvá se v bázni chválí - na zemi i na nebi; - Hospodine, tvorstva králi, - tebe lid tvůj velebí.

7. **P o p o z d v í h o v á n í.** Plesej duše, Bůh je s námi, - dotkni, srdce, svých se strun! - Ten, jenž sídlí nad hvězdami, - mezi námi zvolil trůn. - Klaňte se mu

zástupové jeho věrných na zemi, - třeste se, ó hříšníci, soudce stojí před vámi!

8. A g n u s. Serafín se v prachu koří, - cherub padá na svou tvář, - neboť ten jenž světy tvoří, - k nám se snížil na oltář. Bože svatý, Bože silný, - jeden v světa oboru, - nesmrtelný, nerozdílný, - přijmi naši pokoru!

9. P ř i j í m á n í. K stolu Otce svého spějte, - sbory dítek věřících, - ovoce tu požívejte - k nasycení duší svých! - Ovoce to stromu kříže, - mana, kterouž Pán nám dal, - Bůh to, jenž nás s Bohem víže, - každý duch jej vděčně chval!

10. Z á v ě r. Lid tvůj, Bože, se ti klaní - v rozloučení hodině, - uděl svého požehnání, - Otče, věrné rodině! - Žehnej církvi, žehnej vlasti, - žehnej všemu národu, - dej nám, dárce věčné slasti, - ve všem dobrém úrodu!

31. Jako dítky k Otci svému.

1. K y r i e. Jako dítky k Otci svému - obracíme s důvěrou k tobě, Bohu všemocnému, - zkormoucenou mysl svou:

Vyslyš, Otče, naše lkání - na svém trůně v nebesích, - zjev nám svoje smilování, - odpusť lidu svému hřích!

2. **G l o r i a.** Stvořiteli, Bohu Otci,
zazní zvučný chvalozpěv, - čest bud' Sy-
nu stejné moci, - jenžto za nás dal svou
krev; - bud' i tobě rovná chvála, - Duše
dárce milosti, - Bože, tobě sláva stálá -
plesej nebes výsostí!

3. **E v a n g e l i u m.** Rci, jak máme
ctítí tebe, - Bože, za tvou dobrotu,
žes nám poslal Syna s nebe, - jenž nás
vede k životu. Jasně svítí slovo jeho
- naездеjší pouti nám, - bychom došli
cíle svého, - kde nám budeš slastí sám.

4. **K r e d o.** Spasiteli, Jezu Kriste,
k tobě vždy se chceme znát; pro tvou
víru z lásky čisté statky své i život
dát. - Znítí bude neustále - v srdci nám
tvé církve hlas; - církev hrad je na tvé
skále, - ty ji chráníš v každý čas.

5. **O b ě t o v á n í.** Otče, nesem dary
tobě, - z rozkazu, ježž Syn tvůj dal, -
v slavného když hoďu době - zázračný
čin vykonal. - V darech těchto má se
skrýti - jeho tělo, jeho krev, - račiž na
ně vlídně zříti - a nám lásku svoji zjev!

6. **S a n k t u s.** Svatý Bůh náš v jasném
stanu, - svatý, nejvyšš svatý jest, - vzdejte,
sbory nebešťanů, - nejvyšší mu vzdejte
čest! - Slávy jeho plna země, - plny světy

nahore, - chválu pěj mu všechno plémě,
- klaň se Pánu v pokoře!

7. P o p o z d v í h o v á n í. Cherubínům jesti dáno, - Jezu, na tě v nebi zřít,
- nám pak hříšným zde je přáno, - v svátosti tě velebit. - Bože, ty nás ve způsobě - chleba, vína k sobě zveš - a nám v naší lidské mdlobě - sílu s nebe dáti chceš.

8. A g n u s. K tobě půjdem, Lásko věčná, - v těžkých zkouškách vezdejších,
- milost tvoje nekonečná - chraň a sil nás v dobách zlých! - Dopřej nám, ó vzácný hosti, jenž zde skrýváš božství zář, - bychom jednou na věčnosti viděli tě tváří v tvář.

9. P ř i j í m á n í. K stolu Páně jíti mohu, ó jak velký lásky div, - připraviti chci svému Bohu - stánek, aby v něm byl živ. - Víra, láska duši moji - naděje též ozdobuj, pak se Pán s ní věčně spojí, - láska má i život můj.

10. Z á v ě r. Oběť tvá je dokonána, - Bože, králi nejvyšší, - a tvá smrt je zvěstována, Beránku náš nejtišší! - Dej, ať stále rozjímáme paměť její blaženou, každý čin, jejž vykonáme, hlásej čest a slávu tvou!

32. *Tvůrce mocný.*

1. Tvůrce mocný nebes země - a co svět se jmenuje, - jehož Božství nám vše plémě v celém světě zjevuje. - Tebe pánů Pána vzývám, - jenž tam bydlíš na nebi; - před Tebou zde na tvář padám, Tebe duch můj velebí.

2. Bych byl srdce šlechetného, Pane, přispěj silou svou: - v trpkých pracích stavu mého, - nenech klesnout mysl mou; - starostí mou duši tíží - v trpkých zkouškách života, oko Tvé přec na mne shlíží, přeje mi Tvá dobrota.

3. Souží-li mne nedostatek, k Tobě budu volati, - sejmeš úzkost, spravíš zmatek, - když Tě budu vzývati, - velíš, bychom jako k Otci v bédách k Tobě volali, a v tvé lásce a v tvé moci neustále doufali.

4. Svět-li proti mně se bouří, Otče! budu volati, - pomoz, ukrot' tuto bouři - a nedej mi klesati. I vyslyšíš moje lkání, vytrhneš mne z úzkosti; - snad i změníš sužování - v pramen hojné radosti.

5. Jestli trpké zkormucuje - protivenství srdce mé, - důvěrnost mne pozdvi-

huje, - bych jen vzýval jméno tvé. - Když
jest nejhůř, - Ty jsi nejbliž, - Ty znáš
v bídě přispěti; - u Tebe jest pomoc
nejspíš, - kdo Ti život zasvětil.

6. Nechtěj srdce mé se strašit, - po-
zdvihni se k modlení, Bůh tvůj zná
i strachy plašit, - lít do srdce těšení;
»Tys můj hrad i útočiště«, - tak vždy
David volával, - s důvěrou šel na bojiště
- a Tys v boji při něm stál.

7. Nebudu se nouze báti, neb Bůh
o mne pečuje, - byť mne nechtěl přítel
znáti, - v Bohu jest má naděje; - pakli
bídu, protivenství bylo by mně na se
vzít, je to osud člověčenství, jemu
chci se podrobit.

Písně k požehnání nejsv. svátostí.

33. Skrytý Bože.

1. Skrytý Bože, - my se ti klaníme,
ve své nouzi - o pomoc prosíme. - Svatý,
svatý, svatý, svatý vždycky svatý,
Ježíš Kristus s výsosti v nejsvětější
svátosti.

2. Nasyť věrné tělem i krví svou
požehnej nám - mocí svou nesmírnou! -
Svatý

34. Svatý, svatý, svatý.

1. Svatý, svatý, svatý, - svatý vždycky svatý - Ježíš Kristus s výsosti - v nejsvětější svátosti.

2. Svatý, svatý, svatý, - svatý, vždycky svatý, - věčně budiž veleben, - ve svátosti vroucně ctěn!

3. Svatý, svatý, svatý, svatý, svatý, svatý, Otec, Syn, a svatý Duch - ve Trojici jeden Bůh.

35. Zvěstuj těla vznešeného.

1. Zvěstuj těla vznešeného jazyku náš tajemství, - oslavuj krev Pána svého, - jižto z milosrdenství - zrozen z lůna panského - vylil Král všech království.

2. Svátosti té neskonalé - čiňme vroucně poklonu: ustup vše, co zastaralé, - novému teď zákonu, - smyslů síle nedozralé - sejmi víra oponu.

3. Otci, Synu čest a chvála prozpěvuj se v nadšení, - moc a sláva neustálá buď i díkůčinění. - Duchu z obou neskonalá - čest a rovné chválení. Amen.

V.: Chléb s nebe dal jsi jim. (Aleluja).

R.: Všelickou líbeznost v sobě mající.

Modleme se: Bože, jenž jsi nám v předivné svátosti památku svého umučení pozůstavil; popřej nám, prosíme, abychom svatá tajemství Těla Tvého a Krve Tvé tak velebili, abychom ovoce Tvého vykoupení stále v sobě znamenali, jenž žiješ a králuješ na věky věkův.

R. Amen.

36. Vzyvání Ducha Svatého.

Na počátku školního roku vzýváme Ducha Svatého, aby nám přispěl svými dary, osvětlil rozum, dal sílu, zbožné srdce a bázeň Boží.

Veni sancte Spiritus Přijď' ó Duše
přesvatý, - pramen světla bohatý, - sešli
v země dolinu! . Sestup, Otče ubohých
- dárce darů přemnohých, - osvět' srdcí
hlubinu!

Božský Utěšiteli, . sladký duší příteli, -
v tobě šťasten spočinu. - Ty mne v práci
osvěžíš, - ty mne v pláči potěšíš, - v záru
pozveš do stínu.

Připrav nám svým věřícím, - vroucně
Tebe prosícím, - sedmi darů hostinu. -
Odměnu dej za ctnosti, - do věčné nás
radosti uveď' v blahou hodinu!

V.: Sešli Ducha Svatého a stvoření budou.

R.: A obnovíš tvář země.

Modleme se! Bože, jenž jsi Duchem Svatým osvětlil a poučil srdce věřících: dej nám v témže Duchu právě smýšleti a vždy se radovati z jeho útěchy. Pro téhož Krista, Pána našeho.

V.: Pomoc Boží zůstávej vždycky s námi.

R.: Amen.

37. Díkůčinění — Te Deum.

Při různých příležitostech na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodíní bývá po mši svaté *Te Deum*. I na konci školního roku děkujeme Pánu Bohu za všechna v roce přijatá dobrodíní.

Tě Boha chválíme - *Te Deum laudamus*.

Lid: Bože, chválíme Tebe, Pane, moc Tvou velebíme, - kterou zná zem i nebe, - skutkům Tvojm se divíme: . když se vše v světě mění Ty sám jsi bez proměny.

Vše, co jen chválit může - cherubíni, serafíni, - chválí Tě, velký Bože, - nebe,

země, měštěníni: - ode všech býváš nazván - »svatý, svatý, svatý Pán!«

Svatý Pán Bůh Sabaot: - svatý, jenž řídí národy, jenž pomáhá z béd a psot. - Nebe, zem, povětří, vody - plné jsou cti, chvály Tvé, neb vše dílo Tvoje je.

V.: Dobrořečme Otci i Synu i Duchu Svatému.

R.: Chvalme a vyvyšujme Ho na věky.

Modleme se! Bože, jehož milosrdenství není počtu a dobroty nekonečný jest poklad, nejmilostivější velebnosti Tvé za udělené dary díky vzdáváme, smilování Tvé vždy vzývajíce: abys, jenž prosícím, čeho žádají uděluješ, nás nikdy neopouštěl a budoucích darů svých hodnými učinil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

V.: Pomoc Boží zůstávej vždycky s námi.

R.: Amen.

Hymny.

38. *Kde domov můj?*

1. Kde domov můj, kde domov můj?
Voda hučí po lučinách, - bory šumí
po skalinách, - v sadě skví se jara květ,
- zemský ráj to na pohled! - A to je ta
krásná země, - země česká, domov můj,
- země česká, domov můj!

2. Kde domov můj, kde domov můj?
V kraji znáš-li bohumilém - duše útlé
v těle čilém, - mysl jasnou, vznik a zdar,
- a tu sílu, vzdoru zmar? - To je Čechů
slavné plémě, - mezi Čechy domov můj,
- mezi Čechy domov můj!

39. *Nad Tatrou sa blýska.*

1. [:Nad Tatrou sa blýska, hromy
divo bijú, :] zastavme sa, bratia, ved' sa
ony ztratia, - Slováci ožijú.

2. [:To Slovensko naše dosiaľ tvrdo
spalo; :] - ale blesky hromu vzbudzujú
ho k tomu, aby sa prebralo.

3. [:Ešte jedle rastú na krivánskej
straně; :] - kto jak Slovák cíti, nech sa
šable chytí - a medzi nás staně.

4. [:Už Slovensko vstáva, puta si strháva;:] - hoj rodinka milá! hodina odbila, - žije matka Sláva!

40. Tam, kde strmí cirkve týmě.

1. Tam, kde strmí cirkve týmě, v staroslavném, věčném Římě, - z národů všech jazykové - svorně pějí v písni nové: [:Bože, Pia Jedenáctého žehnej nám a zachovej!:]

2. Sedmi chlumů báně zlaté, - vatikánské síně svaté, - hroby svatých v širém kraji ozvěnou se otřásají: [:Bože, Pia . . .:]

3. Velebně náš zpěv se vznáší - nad oblohou země naší, - po rovinách, moři, lese, - k Římu prosby hlas se nese: [:Bože, Pia . . .:]

4. Pohlížíme k vám též vzhůru, - pějte s námi v lásky kůru, - rozněťte nás, nebešťané, - ať náš zpěv zde neustane: - [:Bože, Pia . . .:]

O B S A H:

Předmluva: Vzhůru srdce.....	7
Den:	
R á n o: Modlitby ranní:	9
V p o l e d n e:	
Modlitba před jídlem	10
Modlitba po jídle	10
M e z i d n e m:	
Před vyučováním	11
Po vyučování	11
Před jakoukoliv prací	11
Pod ochranu Tvou	12
Zdrávas, Královno	13
Pomni, ó nejdobrotivější Panno Maria	13
V e č e r: Modlitby večerní	14
Týden:	
V chrámě	17
O b ě ť m š e s v a t é	17
Pobožnost mešní	20
Měsíc:	
Příprava k svaté zpovědi	25
Zpytování svědomí	26
Lítost	29
Opravdové předsevzetí	29
Zpověď	30
Dostiučinění	31
Modlitba po svaté zpovědi	31
Obnovení slibu křestního	32
Příprava k sv. přijímání	33
Před sv. přijímáním	33
Vzbuzení tří běžných ctností	34
Krátce před sv. přijímáním	36
Modlitby po sv. přijímání	37

Modlitba odpustková před křížem	39
Žalm 192	40
Rok:	
Církevní rok	42
Doba vánoční	43
Doba velikonoční	49
Doba postní	50
Svatý týden	52
Pohodí velikonoční	56
Hod Boží Svatodušní	58
Doba po Duchu Svatém	59
Pobožnost Křížové cesty	66
Litanie:	
K nejsv. jménu Ježíš	79
K nejsv. Srdci Páně	82
Záslibná modlitba k nejsv. Srdci Páně	86
Litanie loretánská	87
Litanie k sv. Josefu	91
Litanie o svatých patronech Čech a Moravy	93
Litanie ke všem svatým	98
Žalm	69
Pobožnost růžencová	108
Náboženská životospráva:	
1. Jednoho jest třeba	111
2. Věř pravdy Boží	115
3. Hleď si milosti Boží	123
4. Plň zákon Boží	129
Písně.	
Písně adventní:	
1. Z nebe posel vychází	137
2. Zdravas buď, Panno Maria	138

P í s n ě v á n o č n í:	
3. Narodil se Kristus Pán	139
4. Nesem vám noviny	141
5. Slyšte, slyšte, pastuškové	142
6. Jak jsi krásné	144
7. Veselé vánoční hody	144
P í s n ě p o s t n í:	
8. Již jsem dost pracoval	145
9. Kristus, příklad pokory	147
10. Matka pláče	148
11. Pro své svaté drahé rány	149
P í s n ě v e l i k o n o č n í:	
12. Vesel se, nebes Královno	150
P í s e ň o B o ž í m T ě l e a p ř i s v. p ř i j í m á n í:	
13. Ó, Jezu, vzácný duše hosti	151
14. Chval, Sione, Spasitele	152
P í s n ě k P á n u J e ž í š i:	
15. Mé jsi potěšení, můj Ježíši	154
16. Ježíši, Králi nebes a země.....	155
P í s n ě k S r d c i P á n ě:	
17. V Tvé Srdce, Jezu	157
18. Zajásejte, zpěvy vděčné	157
P í s n ě k P a n n ě M a r i i:	
19. Tisíckráté pozdravujeme Tebe	158
20. Budiž věčně velebena	160
P í s e ň k a n d ě l u s t r á ž c i:	
21. Anděle Boží, strážce můj	161
P í s e ň k s v. p a t r o n ů m:	
22. Svatý Václave	162
23. Hospodine, pomiluj ny!	163
24. K oltáři Páně	163

25. Ejhle, oltář Hospodinův září	166
26. Bože, cos' ráčil	168
Z a d u š e v o č i s t c i :	
27. Odpočiňte v pokoji	170
M e š n í p í s n ě o b e c n ě :	
28. Hospodine, všech věcí Pane!	170
29. Bože, před tvou velebností.....	172
30. Pozdvihni se, duše, z prachu.....	174
31. Jako dítky k Otci svému.....	176
32. Tvůrce mocný	179
P í s n ě k p o ž e h n á n í n e j s v. s v á t o s t í.	
33. Skrytý Bože	180
34. Svatý, svatý, svatý	181
35. Zvěstuj těla vznešeného	181
V z ý v á n í D u c h a a S v a t ě h o	182
D í k ů č i n ě n í — T e D e u m....	183
H y m n y :	
Kde domov můj?	185
Nad Tatrou sa blýska	185
Tam, kde strmí církve týmě.....	186

